

Vegovc pod napetostjo	
Dan elektrotehnike na Vegovi	5
Mi nadziramo elektriko ali ona nas?	6
Sonce v steklenički	7
Vetrne elektrarne	8
»HOVERBOARD« – prihodnost ali tehnološka zabloda?	10
Vegovc pred ekranom	
Flowcode – No coding no limits	11
Računalnik	12
Kako je razvoj računalništva vplival na medicino	12
Z dobro protezo je lahko življenje skoraj takšno kot pred amputacijo	14
Psihologija	
Čustva v človeško-računalniški navezi	15
Optične iluzije	16
Narejena Vegova = bogastvo	
Politična filozofija in demokracija	18
Igor Akrapovič, ZGODBA O USPEHU – ZAVZEL MOTO GP	18
TUDI VEGOVCI OBOGATIJO – Joc Pečičnik	19
20 let od gimnazijske revolucije	
Spomin na realko na razstavi v avli Vegove	20
Izobraževalni potepi	
Pod Apenini	21
Kaos v Pompejih	23
Preživel, a ostal sam!	23
Hotel sem več: rešiti Pompeje	24
Vegovci raziskovali Štajersko	25
Izlet v našo preteklost	29
Projektni teden za strokovno šolo	33
Vegovci tudi beremo	
Pravi podvig – Preživetje v naravi	35
Zanimivi svet Butalcev	35
Po dolgem času spet Kapitan Gatnik	35
To sem jaz, Zlatan Ibrahimović	35
Na knjižnem sejmu Valvazorjeva Slava	36
Roger J. Blin Stoyale: EUREKA	37
Vegovc kulturnik	
Nostalgija po Vegovi	38
Vegova skozi oči naše profesorice geografije	38
Hodim v kino	40
Vegovec fotografira	43
Zdrav duh v zdravem telesu	
Tudi to je šport: floorball, hokej na parketu	44
Streljanje	45

“MOJ SE VSE ZMEN’!”

The Science and Technology of World War II	46
I can hardly wait to be an adult	46
Does Tourism of a Country depend on What the Previous Leaders built?	47
Spring School adventure	47
Austro-Hungarian Monarchy’s Cities Vienna and Prague	48
A visit to the »DEUTSCHES MUSEUM«	48
Mein Urgroßvater in zwei Weltkriegen	49
Südbahngesellschaft	50

Vegovec izven šole

Kam po šoli?	51
Kako je priti v Slovenijo	51

Prezračimo sive možganske celice!

Vegova – kako dobro jo poznaš	52
Haikuji	53
Mangoteka	54

Uredniki:

Izdala: VEGOVA Ljubljana, Vegova 4

Mark Breznik, G 2. A
Mitja Aljaž Boltežar, G 2. A
Jakob Kordež, G 2. A
Nejc Kosanc, G 2. A
Đorđe Jovanović, G 2. A
Luka Dragar, G 2. B
Gregor Pogačnik, G 2. B

Tiskano: Nagode & Co, d. n. o., Brezovica

Mentorici:

Mojca Stare Aljaž, prof.
Marjeta Šušteršič Menart, prof.

Naklada: 400 izvodov

Uredniški odbor

Pozdravljeni!

Pomlad je prišla in tradicionalno je pred vami nova izdaja našega šolskega glasila, popularnega Vegovca, v katerem smo vam pripravili obilo zanimivosti, ki so se zgodile v šolskem letu 2015/2016.

Med najpomembnejšimi smo s ponosom obeležili 20. obletnico naše tehniške gimnazije. Nismo pozabili na naše korenine, raziskali smo 85-letno zgodovino realke in realne gimnazije in ob tem pripravili odlično in poučno razstavo REALKA INTEGRALNO. Nismo vedeli, da je našo šolo obiskovalo toliko znanih umetnikov in znanstvenikov. V našem tokratnem glasilu pa vam predstavljamo še dva uspešna in znana vegovca mlajše generacije.

Seveda smo mladi usmerjeni v sedanjost in prihodnost, zato ne spreglejte zanimivih prispevkov: Čustva v človeško-računalniški navezi, Uporabna tehnologija, ki olajša vsakdanje življenje oviranih ljudi, Predstavitev hoverboarda, Novi energetski viri, pa popoldanske šolske delavnice ...

Da ne bo kdo mislil, da vegovci sedimo samo za računalniki. Za krepitev umskih sposobnosti je potrebna redna fizična aktivnost, tako vam predstavljamo dva zanimiva športa, floorball in športno streljanje.

Tudi na izobraževalni potep se radi odpravimo, tako smo v Sloveniji bili na Pohorju, izven naših meja pa smo si ogledali znamenitosti glavnega mesta nekdanje K&K monarhije – Dunaj ter zlato Prago na Češkem. S ponosom smo ugotovili, da so bili nekateri naši vegovci študenti na znanih univerzah obeh glavnih mest, kar je predstavljeno v naših fotoreportažah.

Da razmigamo in spomladansko prezračimo sive možganske celice, smo pripravili tudi zapletene križanke.

Zanimivih vsebin je v našem glasilu vsekakor precej, za vsakega se bo našlo nekaj.

Želimo vam lepo pomlad in sončno poletje, vsem sedanjim vegovcem pa čim bolj uspešen zaključek šolskega leta in mirne počitnice ter uživanje ob branju letošnjega Vegovca!

Mark Breznik, G 2. A

Od višine se zvrti

Foto: Igor Gospodarič

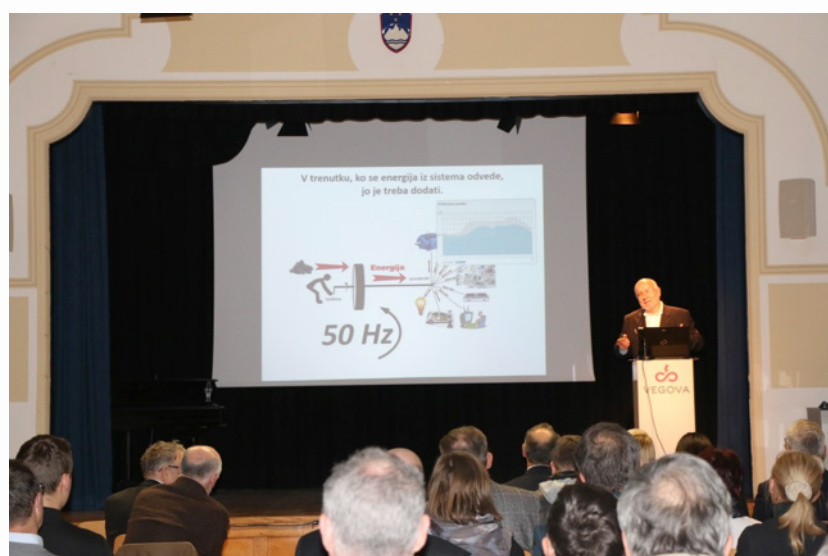
Dan elektrotehnike na Vegovi

V četrtek, 26.11.2015, se je v knjižnici ob 17. uri začel Dan elektrotehnike, na katerem so gosti predstavili povezavo elektrotehnike z različnimi področji iz vsakdanjega življenja. Tako smo spoznali, kako se lahko s pomočjo elektroporacije zdravi raka, spoznali smo probleme zelene energije ter kako lahko merimo psihološko stanje osebe z elektrotehniškimi instrumenti.

Prireditev je začel gospod ravnatelj Silvester Tratar, ki je v svojem govoru poudaril, da je pomen elektrotehnike v vsakdanjem življenju bolj pomemben, kot mislimo, saj lahko elektrotehniko povežemo z različnimi področji vsakdanjega življenja.

Prof. dr. D. Miklavčič s Fakultete za elektrotehniko nam je predstavil elektroporacijo in njeno uporabo v vsakdanjem življenju. Pokazal je, kako lahko elektroporacija pozitivno učinkuje na zdravljenje rakavih obolenj, predstavil nam je kuhanje s kuhalnikom naslednje generacije, v katerem lahko spečeš piščanca v dveh minutah na bolj zdrav način. Spoznali smo tudi obdelavo pomarančnega soka in pomfrija z elektroporacijo.

Sledilo je predavanje prof. dr. R. Mihaliča, ki nam je predstavil svet zelene energije in obnovljivih virov, problem rotirajočih mas ter vpliv vetrnih elektrarn na ptice in na netopirje. Pri obnovljivih virih je primerjal Nemčijo in Slovenijo ter njuno porabo in proizvodnjo obnovljivih virov. Odgovoril je tudi na pogosto zastavljeno vprašanje o tem, zakaj v Sloveniji ne gradimo vetrnih elektrarn.

Kot zadnji nam je izr. prof. dr. G. Geršak predstavil merjenje psihološkega stanja osebe z elektrotehničskimi instrumenti. Predstavil nam je tudi človeka kot merilni instrument, na katerem izvajamo meritve ter nam pokazal video takega preiskovanja. Predstavil nam je tudi človeka kot merjenca ter različne raziskave, ki to izkoriščajo v prid, npr. merjenje lepote kremšnite.

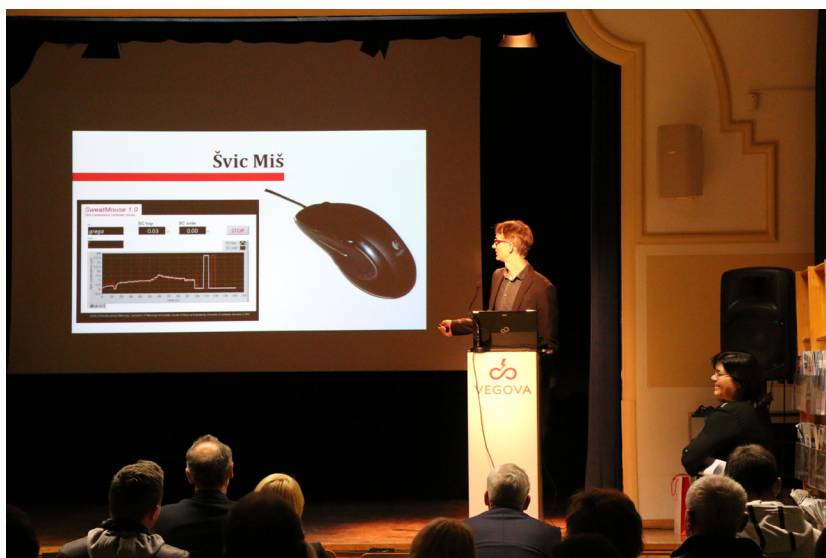

Na koncu se je pomočnica ravnateljice Vida Vidmar zahvalila vsem gostom ter prisotnim za udeležbo. Prireditev se je s skupnim druženjem zaključila v večernih urah.

Neža Filsek, G 2. A

Mi nadziramo elektriko ali ona nas?

Udeležil sem se dveurne delavnice, kjer nam je predavatelj dr. Gregor Geršak prikazal izvedbe vaj v njihovih laboratorijih, interaktivno skušal pokazati delovanje elektromagnetizma in preprosto merjenje upornosti kože.

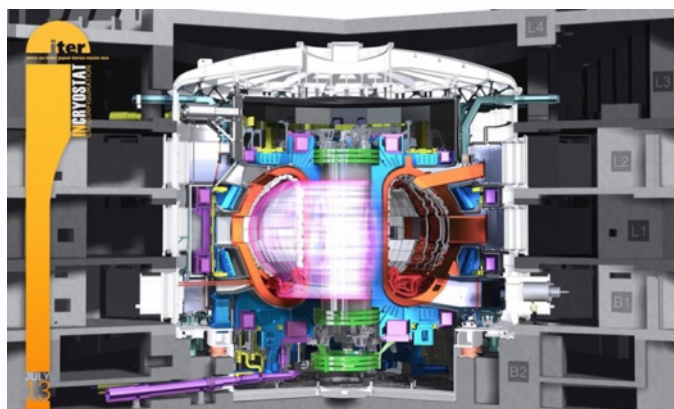
MindFlex je posebna naprava, ki nam jo je pokazal predavatelj. Gre za napravo, ki ima svojo naglavno napravo in poligon z ovirami. Naglavna naprava deluje po principu elektromagnetizma, kar pomeni, da s pomočjo sond in magnetov zaznava možganske valove oz. signale (nekako vam bere misli) ter jih pretvori v električne, s katerimi se zažene ventilator, ki piha žogico navzgor. Z njo morate prečkati ovire na poligonu. Manjša je intenzivnost električnih impulzov, težje boste koordinirali žogico in premagovali ovire. Če pa preveč razmišljate, bo žogica verjetno padla, kar je lahko dober ali slab znak (to je na vas). Nekaj prostovoljcev je poskusilo napravo, nekateri so se tudi mučili.

Predavatelj nam je nato s pomočjo računalnika in prostovoljca prikazal delovanje inštrumenta za merjenje upornost kože, kar nam je dalo informacijo o prostovoljčevem stanju. Da bi ga vznemiril, je prinesel VR-očala oculus rift, s katerimi je dijaku simuliral vlakec smrti. Pred simulacijo je imel dijak suho kožo, kar se je na računalniku pokazalo kot velika upornost, pomenilo pa je umirjeno stanje. V trenutku ko se je simulacija začela, se je telo vznemirilo (dobilo adrenalin), s čimer pa se je koža navlažila in upornost zmanjšala. Vrednost na grafu je zato bistveno padala. Podobno metodo uporabljajo tudi v medicini in pri policijskem delu.

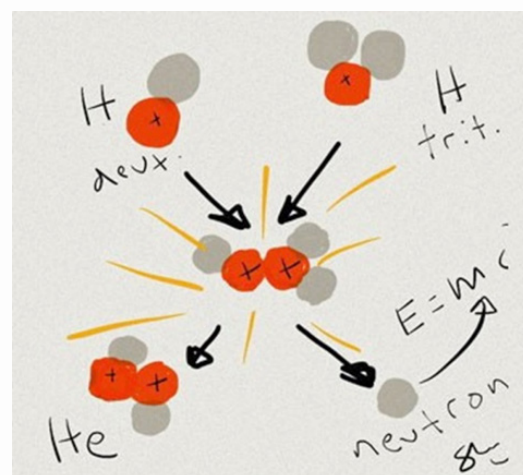
Vildan Sejfuli, G 2. B

Sonce v steklenički

desetletje ali dve ne bo skoraj nič več. Zdaj je pa vprašanje, katero naslednjo surovino naj zlorabimo. Nekateri menijo, da bi morali bolj uporabljati veter, saj je to obnovljivi vir, vendar pa ni ravno najbolj stroškovno učinkovit, saj ne prinese veliko energije. Mogoče bi se zanašali še bolj na jedrsko energijo? Res je, da prinese ogromne količine energije in je med delovanjem kar »zelena«, ampak moramo odstranjevati radioaktivne odpadke, ki močno škodujejo okolju, kjer lahko ostanejo po tisoč in tisoč let.

Čeprav najbrž ne izgleda tako, imamo na svetu veliko težav z ustvarjanjem električne energije. Kot najbrž že veste, elektriko proizvajamo na različne načine, kot je z jedrskim razcepljanjem, s premogom, z nafto, z vetrom itd. Najpogosteje uporabljamo fosilna goriva oz. nafto in premog. Kljub temu da termoelektrarne zelo onesnažujejo okolje, prinesejo veliko energije in so relativno poceni. Toda zaradi našega prekomernega zanašanja na fosilna goriva jih najbrž čez kakšno

Z malo brskanja sem pa odkril še en način, ki ga zdaj razvijajo znanstveniki v mednarodnem projektu. Način, ki prinese velike količine energije in je hkrati zelo čist, brez kakršnih koli nevarnih odpadkov, je fuzijska energija oziroma fuzijski reaktor. Projekt, ki namerava uporabiti ta način pridobivanja energije, se imenuje ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor). Projekt podpira 35 držav in je trenutno drugi najdražji znanstveni program. Cilj je ustvariti reaktor, ki bo proizvajal ogromne količine energije na ekološko čist način. Reaktor naj bi bil zmožen ustvariti okoli 500 MW v 500 sekundah fuzijske energije, kar je več od največjih jedrskih elektrarn.

Na grobo bom zdaj še opisal, kako približno deluje fuzija. Jedrska fuzija je proces, kjer trčijo jedra vodikov pri velikih hitrostih in tvorijo težje vodikove izotope ter zraven ustvarijo še ogromno količino energije. Najbolj uporaben izotop je devterij (2H), saj pri najmanjši temperaturi proizvede največ energije. Da fuzija steče, pa potrebujemo okoli $150000000\text{ }^{\circ}\text{C}$, zadostno gostoto plazme, da steče trk in nekaj, kar bo plazmo zadržalo na mestu. Pri tako visoki temperaturi se elektroni odtrgajo od jedra in plin postane plazma. V plazmi se nato ustvarja energija, da lažji elementi trčijo. Da bi plazmo zadržali, bodo znanstveniki uporabili napravo po imenu tokomak, ki s pomočjo magnetov zadrži plazmo. Na podoben princip deluje tudi sonce, saj je v bistvu zvezda ogromen fuzijski reaktor. ITER so leta 2012 začeli graditi v Franciji in naj bi začel delovati čez 30 let.

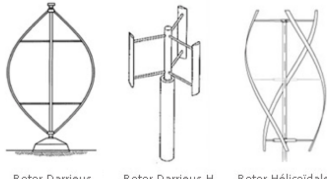
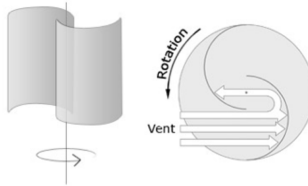
Menim, da se sliši vse to kot nekaj iz znanstvenofantastičnega filma, vendar, da gradimo vir energije, ki je načeloma neskončen, je res šokantno. Upam, da nas bo naša radovednost nagradila in bomo uspešno ustvarili na Zemlji svojo lastno malo sonce.

Tilen Zupanc, G 2. A

Vetrne elektrarne

Krila rotorja imajo aerodinamično obliko. Oblikovana so po istem principu kot krila pri letalih, zrak, ki potuje čez zgornjo stran krila, mora prepotovati daljšo razdaljo kot zrak, ki potuje po spodnji strani. S tem se vzpostavi razlika v tlaku, ki povzroči rotacijo vetrnice.

Sam rotor lahko pretvori slabih 60 % (59,3 %) vetrne energije v mehansko delo.

Vrste turbine	Turbina s horizontalno osjo	Darrieusova turbina	Savoniusova turbina
Oblika rotorja			
Prednosti in slabosti	<ul style="list-style-type: none"> + pri delovanju ni izpusta CO₂ + hitra gradnja + nizki stroški, potrebni za obratovanje - porabi veliko prostora - vpliv na izgled pokrajine - neenakomerno obratovanje 	<ul style="list-style-type: none"> + generator je lahko postavljen na tla + lahka postavitve na stavbe - zahteven zagon - slab izkoristek (7000–8000 kWh/leto) 	<ul style="list-style-type: none"> + kompaktna + lahka postavitve na stavbe + ne rabi visoke hitrosti vetra za zagon + povzroča malo hrupa + neodvisna od smeri vetra - slab izkoristek

(Viri: <http://www.ecosources.info/> (10. 4. 2016), gradivo iz Tehniškega muzeja v Muenchnu.)

Vetrne elektrarne v Sloveniji

- Vetrna elektrarna na Banjški planoti (Bate 1), prva vetrna elektrarna v Sloveniji. Povprečno mesečno proizvodnjo ima okoli 1400 kWh. V njeni bližini (Sleme) se načrtuje postavitve vetrne elektrarne s 6 vetrnicami in nazivno močjo 15 MW.
- Vetrna elektrarna Dolenja vas, prva velika vetrna elektrarna v Sloveniji. Nazivno moč ima 2,3 MW. Podjetje, ki si lasti to elektrarno, v prihodnosti načrtuje izgradbo velikega vetrnega polja, ki bi imelo nazivno moč 80 MW.
- Vetrna elektrarna Volovja reber, načrtovana vetrna elektrana na Snežniški planoti. Planiranje se je začelo leta 2003 in zaradi sodnih postopkov še vedno traja.
- Vetrne elektrarne v Nacionalnem energetskem programu (NEP) naj bi bile postavljene do leta 2030. Na 14 območjih naj bi bilo 347 vetrnic, enakih kakor na Volovji rebri.

(Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Kategorija:Vetrne_elektrarne_v_Sloveniji (10. 4. 2016))

Mehanski kalkulator

Kalkulator je stroj, ki je sposoben izvajati 4 osnovne aritmetične operacije (seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje). Prvič so se take naprave pojavile v 17. stoletju v Evropi. Takrat je bila njihova zmožnost za programiranje zelo majhna ali pa je sploh ni bilo.

Najstarejši stroj za opravljanje osnovnih aritmetičnih operacij, za katerega vemo, je naredil leta 1632 Wilhelm Schickard, nemški profesor matematike. Njegov stroj je bil v svojem času malo znan, verjetno tudi zato ker je izumitelj skupaj s svojo družino umrl v epidemiji kuge. Ohranjena je le korespondenca med Schickardom in slavnim astronomom Keplerjem, v kateri je podroben opis stroja. Iz nje je razvidno, da je znal seštevati in odštevati ter z nekoliko dodatnega ročnega dela tudi množiti in deliti.

Naslednjega in veliko bolj znanega je naredil leta 1642 veliki francoski filozof Blaise Pascal. Oba stroja sta si bila podobna, čeprav je Pascalov znal le seštevati in odštevati.

Naslednji, ki je kaj naredil na tem področju, je bil nemški filozof in matematik Gotfried Leibniz. Leta 1671 je zasnoval stroj, ki je lahko računal z vsemi štirimi osnovnimi aritmetičnimi operacijami, izdelan pa je bil šele leta 1694. Za množenje in deljenje je Leibniz izumil element, danes znan kot "Leibnizovo kolo", ki se je uporabljal še nedolgo nazaj.

Resnično uporabni stroji so se pojavili še le v 2. polovici 18. stoletja, serijska proizvodnja in njihova splošna uporaba pa sta se razširili po letu 1850. Tudi pri nas je bilo mogoče te stroje v raznih oblikah srečati nekje do leta 1970, ko so jih izpodrinili elektronski računalniki oziroma kalkulatorji.

(Povzeto po gradivu iz Tehniškega muzeja v Muenchnu.)

COMMODORE 64

Commodore 64 je bil zelo popularen računalnik v 80. letih. Izdelanih je bilo preko 30 milijonov primerkov. Navadno je bil opremljen s kasetofonom in je podatke shranjeval na kasete. Frekvenca jedra procesorja je bila 0.985 MHz, vgrajenega je imel 64 KB pomnilnika. Sliko je lahko prikazal tudi na televiziji, ker so bili takrat računalniški zasloni predragi.

Commodore PET (personal electronic translator) je družina 8-bitnih računalnikov, ki jih je naredil Chuck Peddle za Commodore International. Prvi model je bil PET 2001, računalnik je bil predstavljen januarja 1977 na CES (Consumer electronics show) v Las Vegasu. V prihodnosti so spremenili ime v CBM (Commodore business machines).

(Povzeto po gradivu iz Tehniškega muzeja v Muenchnu.)

Blaž Vrhovnik, Matevž Eržen, Alek Devetak, G 3. A

»HOVERBOARD« — prihodnost ali tehnološka zabloda?

Že nekaj časa v filmu Nazaj v prihodnost 2, ki je bil prikazan 1989, občudujemo glavnega igralca Martyja McFlyja, ki se je vozil na lebdeči rolki z imenom hoverboard. Se še spomnite, v katero leto je bil postavljen? V 2015, seveda, in hoverboardi so zares prišli. Ali res?

Kot izdelek vreden imena hoverboard je bil le eden, drugi so le skuterji s kolesi, ki jih počasi začenjajo poimenovati Swegway. Prvi pravi hoverboard je poimenovan Arcaboard. Na voljo bo aprila 2016 za kar krepko ceno 19.990 \$. Sam hoverboard ima 36 motorjev, ki skupaj proizvedejo 272 konjskih moči. Maksimalna hitrost je 20 km/h, čas lebdenja pa je 6 minut. Na voljo sta tudi dve opciji, in sicer ena z močnejšimi motorji, ki zdrži ljudi pod 110 kg in lebdi 3 minute, ter druga, ki drži ljudi do 80 kg in lebdi 6 minut.

Prvi Swegwayi, ki so se pretvarjali, da so hoverboardi, so veliko bolj cenovno dostopni, že od 250 EUR. Zdržijo veliko daljšo vožnjo, ampak ne lebdijo. Ker ni nobene uradne firme za proizvodnjo, je trg preplavilo kup kitajskih verzij, ki ima zelo veliko možnost eksplozije in so zelo nevarni. V nekaterih državah ZDA so na javnih mestih prepovedani za uporabo. Upravljamo jih s pritiskom in nagibanjem telesa, njihova največja hitrost je 25 km/h.

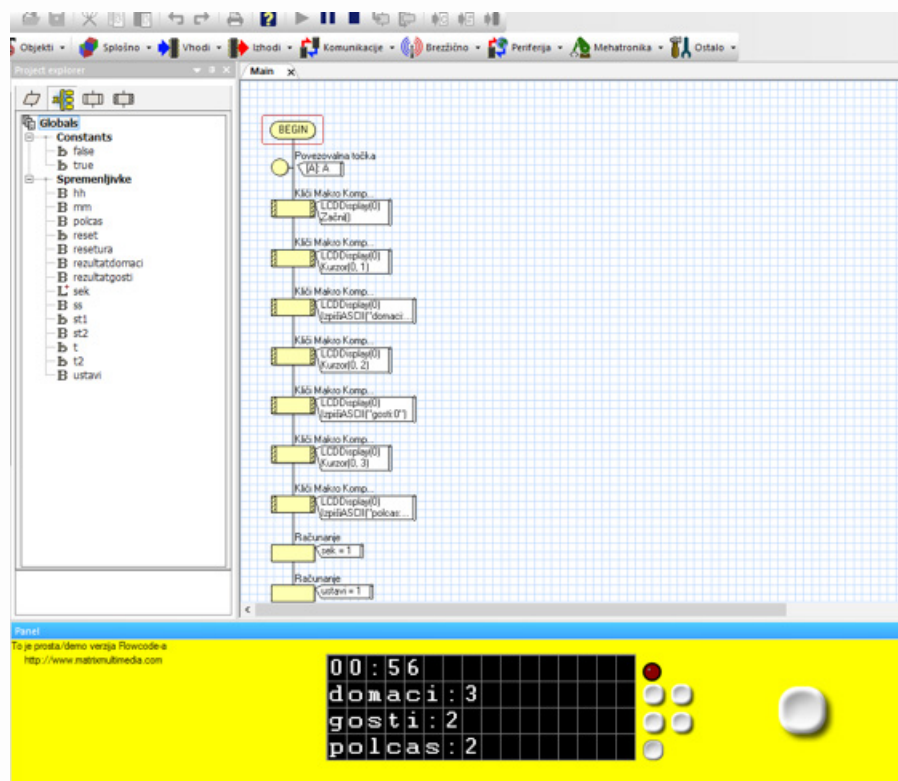

Kako naprej? V letu 2016 je napovedanih vedno več resničnih hoverboardov in s tem bo tudi cena počasi začela padati. Pričakujemo lahko, da bodo hoverboardi po dostopnih cenah na voljo leta 2018. Do takrat bomo pa lahko spremljali razvoj Swegwayev in njihovo nižanje cen. V letu 2016 pridejo novi Swegwayi z najrazličnejšimi izboljšavami in popravki prve generacije.

Hoverboardi niso tehnološka zabloda, ampak so le nedokončani izdelki, ki so bili prisiljeni na trg zaradi filma, v katerem so bili tudi izvirno prikazani. Tehnologija leta 2015 še ni bila na voljo, bo pa v bližnji prihodnosti in mogoče bo enkrat postal osnovni transportni pripomoček.

Mark Breznik, G 2. A

Flowcode – no coding no limits

Zgornja slika predstavlja semafor v FlowCode

Na začetku letošnjega šolskega leta smo se dijaki računalniškega modula drugega letnika seznanili s programom Flowcode. Program nam je bil že znan, saj smo s podobnimi programi že delali v prvem letniku pri informatiki, toda sedaj smo ustvarjali popolnoma nekaj drugega in tudi bolj zanimivo kot v prvem letniku.

V tem šolskem letu smo morali ustvariti svoj lastni izdelek, toda pozor, moral je biti uporaben v praktičnem življenju! Sprva smo potrebovali nekaj ur, da smo se navadili na sam program, potem pa smo se lotili dela v šoli ter tudi doma in po vloženem trudu so nastali imenitni izdelki. Manjkalo nam ni ničesar, imeli smo praktično vse, od merilnika srčnega utripa, hladilnika, zapornic za vlake pa do celo semaforja za stadione; res neverjetno! Presegli smo sami sebe, kar nam daje še večji zagon za nadaljnje ustvarjanje.

Amar Kujraković, G 2. A

RAČUNALNIK

Navijalska matična plošča,
Intel procesor s štirimi jedri,
osmimi nitmi,
odklenjenim množilnikom
vodnih hladilnikov.

64 GB pomnilnika,
Noctua ventilatorji,
EKWB radiatorji,
štirje titan x-i.

Ogromen trdi disk,
iz katerega se nikoli ne zasliši pisk,
in SSD,
da nalaganje hitreje gre.

Ne pozabimo na ohišje,
ki vsemu temu ponuja zatočišče,
pa napajalnik
in CD-predvajalnik.

Štirje ekrani,
pravi velikani,
v 4K-resoluciji,
saj sledijo današnji revoluciji.

Tipkovnica s cherry stikali,
da bi lažje tipkali
in laserska miš,
da lažje nasprotnike uloviš.

Urban Žiberna, R 1. A

Kako je razvoj računalništva vplival na medicino Brez računalnikov bi bilo naše zdravstvo popolnoma drugačno

Razvoj računalništva in računalnikov je imel velik vpliv na vse, tudi v medicini. Ker se je naš vsakdan že dobro spoznal z računalniško tehnologijo in vsem, kar je ta prinesla s seboj v naše vsakdanje življenje, se ponavadi ne vprašamo, ali je vplivala tudi na naše zdravje in zdravstvo. Električne naprave vendar vidimo povsod, kamor pogledamo. Torej, kako so te vplivale na medicino in njen razvoj?

Računalniki kot taki so se v medicini pojavili v njihovi prvi generaciji razvoja, to je po drugi svetovni vojni. Naprej so služili shranjevanju podatkov in so nadzirali bolnikove znake življenja. Tako so zdravnikom pomagali, da so se ti osredotočili na diagnosticiranje in zdravljenje pacientov, saj se jim ni bilo treba več toliko osredotočiti na urejanje papirjev in zapisovanje podatkov o bolnikih. S tem se je spremenila tudi baza podatkov, ki je prešla iz papirne oblike v elektronsko, ki pa je hitrejša in lažje dostopna. Hitrejši dostop pa je zelo dobro pripomogel pri nujnih primerih, ko je bolnik v smrtni nevarnosti. Računalniki so postali priljubljeni tudi pri drugih administrativnih zadevah, kot je beleženje prihajanja in odhajanja bolnišničnih delavcev, sledenje najnovejšim posodobitvam v urnikih delavcev in podobnih opravilih. Večina zdravstvenih objektov jim je zaupala tudi računovodstvo, s katerim so zmanjšali število delovnih mest, a so obenem tudi zmanjšali verjetnost in pogostost denarnih prevar in korupcije.

Hkrati so s svojim vse hitrejšim delovanjem omogočili nekatere preboje v medicini. Med temi preboji sta tudi dve novi tehniki zajemanja slik notranjosti telesa, ne da bi slikanega morali postaviti pod nož, in sicer magnetna resonanca, ki s pomočjo magnetnih in radijskih valov služi slikanju mehkih tkiv, in pet scan preiskava, s katero zdravniki proučijo delovanje celotnega telesa in odkrivajo nepravilnosti. S pomočjo računalnikov so postali mogoči tudi slušni aparati, spodbujevalniki srca, naprave za dializo ledvic ter mnoge druge aparature, ki pripomorejo oziroma omogočajo zdravljenje.

Z razvojem tehnologije v medicini se je ta lahko specializirala. Novorazvite naprave omogočijo, da se zdravniki poglobijo v določene organe, jih proučujejo, diagnosticirajo razne nepravilnosti in jih zdravijo. Veliko stvari je s spoznanjem o njihovih zmožnostih postalo avtomatiziranih oz. računalniško vodenih. Računalništvo in njegov razvoj je pripomoglo tudi k raziskovanju, naj si bo to celic, mikroorganizmov, bakterij ali virusov.

V medicini se je s pojavom računalnikov in njihovim razvojem izboljšalo tudi izobraževanje zdravnikov in interakcija med starejšimi, bolj izkušenimi zdravniki in mlajšimi zdravniki, ki so ponavadi bolj zagreti za delo in bolj željni novih znanj kot drugi. S tem, ko se je razvila tudi internetna povezava, je lažji in hitrejši tudi prenos informacij, novih spoznanj in mnenj. Manj zahtevno je postalo tudi organiziranje seminarjev, dodatnih izobraževanj, konferenc in sestankov na področju medicine, ki so skorajda nujno potrebni za razvoj medicine kot vede.

Poleg že prej omenjene vloge računalnikov in naprav v medicini pa so se zelo dobro izkazali tudi pri operacijah, kjer je potrebna izjemna natančnost. To so predvsem posegi v možgane, srce in druge življenjsko pomembne organe. Naprave, ki jih kirurg upravlja preko računalnika oz. robotske operacije, se uporabljajo tudi pri laparoskopskih pregledih in operacijah, saj so te naprave dovolj vitke, gibljive in natančne, da opravijo tudi najzahtevnejše posege le skozi štiri luknjice v trebuhu. Vitkost in uporabnost teh naprav je predvsem posledica računalniškega razvoja, ki se je in se še vedno pomika proti čim manjšim napravam, ki imajo karse- da veliko zmogljivost. Obenem so s svojo zmogljivostjo in hitrostjo omogočili kirurgom in ostalim specialistom v kirurški dvorani natančno beleženje operacije in delovanje ter spremembe na trenutno operiranih organih. S tem so zagotovili določen nivo varnosti pacienta, da se lahko zdravniki izognejo zapletom, še preden se zgodijo oz. nastanejo nepopravljive napake.

Računalniki so v medicini postali neločljivi del opreme, ki se danes uporablja v medicini. Napredki v računalništvu in razvoju samih računalnikov so zelo močno pomagali zdravstvenim delavcem pri upravljanju in opravljanju administrativnih dejavnosti, z njimi pa so strokovnjaki lahko razvili tudi nekatere izmed bolj pomembnih naprav v medicini. Omogočili so bolj natančno specializacijo in usmerjenost medicine oz. njene razčlenitve ter izboljšali povezovanje med smermi in doktorji. S svojo ubogljivostjo in skorajda nezmotljivostjo so postali tudi izjemni podaljški kirurških rok. Preprosto povedano si je vodenje zdravstvenega področja danes brez uporabe računalnikov zelo težko oz. skoraj nemogoče predstavljati.

Gašper Hribar, G 2. A

Z dobro protezo je lahko življenje skoraj takšno kot pred amputacijo

V sodobnem svetu se vsakodnevno srečujemo s poškodbami, ki so posledice nesreč, vojn ali bolezni. Tem osebam izboljša kvaliteto življenja tudi dipl. inž. ortotike in protetike. Poklic protetika posega poleg zdravstvenega področja tudi na področje bionike, elektronike in računalništva. Tudi g. Boštjan Boltežar je dipl. inž. ortotike in protetike, zaposlen v privatnem podjetju MOOR Ortotika in protetika, ki se ukvarja z izdelavo individualnih pripomočkov za osebe po amputaciji nog ali rok in za mladostnike s težavami v gibanju. Izobraževal se je v tujini, na eni izmed najboljših fakultet na svetu.

Kdo vas je navdušil za ta poklic in kako vam je uspelo priti na sam vrh stroke?
 Že od samega otroštva sem tako ali drugače vključen v svet protetike in ortotike. Kakor mi je bilo rečeno sem že kot dojenček spal v svojem sedežu na delovnem ponku moje mame in očeta. Verjetno se me je že takrat kaj prijelo. Moram priznati, da me kasneje kot najstnika to področje ni prav posebej zanimalo, saj sem si vedno želel postati odvetnik. Po končani srednji šoli sem se kljub temu zaposlil v domačem podjetju, kjer sem začel opravljati delo ortopedskega tehnika, seveda pa sem se ob tem tudi vpisal na študij prava, kar pa me je po dveh mesecih ekspresno minilo. Ugotovil sem, da mi veliko bolj leži protetika in da je 1000 krat bolj zanimiva.

Na srečo sem imel vso podporo svojih staršev, ko sem se odločil za poklic protetika. Našli smo najbolj primerno fakulteto, kjer sem pridobil osnovne smernice za delo. Ob tem sem vseskozi pod očetovim in maminim mentorstvom izpopolnjeval svoje znanje. Kako mi je uspelo priti na sam vrh stroke? Ne bi sicer rekel, da sem na vrhu stroke, vendar se proti temu cilju vsak dan podajam s svojo dušo in telesom. Menim, da je za uspešnost v poklicu pomembna predanost in vztrajnost, biti še boljši in rešiti primere, ki so za druge nerešljivi. Potem delo oz. pacienti sami po sebi govorijo, kdo je najboljši!

Kakšne proteze poznamo?

Poznamo več vrst protez za vse tipe amputacij, tako za roke kot tudi za noge. Najlažje jih lahko ločimo na najbolj osnovne estetske (njihov namen je zgolj estetski nadomestek izgubljenega uda), mehanične, funkcionalne (proteze, ki imajo namen izboljšati oz. nadomestiti funkcijo izgubljenega dela telesa, brez pomoči elektronike) in elektronske oz. bionične proteze (nadomestek funkcije izgubljenega uda s pomočjo elektronike).

Kako daleč je prišel razvoj bioničnih protez?

Razvoj je v zadnjih 10 letih kar izredno napredoval. Do sedaj so uspešno povezali elektrode z možgani, kar pa pomeni, da lahko človek z mislimi uspešno upravlja in nadomešča funkcijo izgubljene roke. Pred kratkim je ravno DARPA testirala tak sistem, kjer je človek z mislimi istočasno upravljal dve protetični roki. Prav tako se podobne stvari testirajo v primeru nožnih protez (kontroliranje protetičnega stopala oz. kolena z mislimi).

Koliko stanejo elektronske proteze?

Cene so zelo odvisne od potreb oz. želja uporabnika. Začetna cena elektronskih protez je od 25000 eurov pa do 70000. V primeru razvojnih projektov oz. protez, ki se upravljajo z mislimi, pa cene krepko presegajo 100000 eurov, vendar te trenutno še niso dostopne na našem trgu.

Kako pa se proteza pravzaprav naredi? Kaj je najbolj pomembno za uporabnika?

Vsaka proteza se izdelava individualno. Po daljšem pogovoru z uporabnikom o njegovih željah oz. potrebah protetik predlaga najbolj optimalno protezo. Najbolj pomemben del proteze je tip ležišča (del proteze, ki je v stiku z uporabnikovo kožo), saj uporabniku omogoča kontrolo in stabilnost med hojo. Če je ležišče slabo izdelano, lahko proteza povzroča žulje, slabo hojo, lahko se tudi sname s telesa, kar pa nam zelo hitro izniči pozitiven učinek dobrih drugih sestavnih delov (kolena, stopala, zapestja ...).

poklic v 20 letih nujno potreboval preusmeritev in dodatna znanja, da se bo lahko uporabnikom nudilo najsodobnejše proteze.

Ko se določi optimalno sestavo, se preostanek uda skenira s 3D skenerjem, model obdela v CAD programu ter se ga nato izreže s pomočjo 7-osnega robota. Na ta model se s posebnim postopkom izdelava karbonsko ležišče, ki je izredno lahko in čvrsto. Kasneje se protezo sestavi in uravnovesi, da lahko uporabnik z njo stabilno hodi.

Ali se vam zdi, da je to poklic prihodnosti in novih znanj?

Ne. Mislim, da je naš poklic v obliki, kot ga poznamo danes, že nekoliko zastarel. Vse preveč se opiramo na stare načine izdelave, namesto da bi se začeli preusmerjati v bioinženiring in mehatroniko. Določeni protetiki se trudimo dohajati to področje, vendar imamo na žalost premalo znanja in podlage, da bi lahko sodelovali v tem procesu. Mislim, da bo naš

Mitja Boltežar, G 2. A

Čustva v človeško-računalniški navezi Na poti do umetne inteligentnosti

Mnoge psihološke raziskave na področju čustev so pokazale, da čustva igrajo ključni del pri odločanju, doživljanju in učenju. Zelo močno vplivajo na racionalno oz. razumsko razmišljanje. Najsibo preveč ali premalo čustev, čustveno neravnovesje lahko pokvari ali spremeni naše odločanje na boljše ali slabše. Vendar pa so čustva le en izmed več sestavnih delov našega razmišljanja, sprejemanja odločitev, naše osebnosti, ki nas dela unikatne med ljudmi, pa tudi v vsej živi naravi na Zemlji. Ali lahko našo unikatnost prenesemo tudi na naše največje odkritje dvajsetega stoletja, računalnik?

Človek, ki je prvi uporabil in definiral pojem umetne inteligentnosti, angleško artificial intelligence, je bil dr. John McCarthy. Leta 1955 je definiral svoje pionirsko delo na področju umetne inteligentnosti kot znanost in inženirstvo proizvodnje inteligentnih naprav. Tri leta kasneje je sklical tudi prvo dartmouthsko konferenco na temo umetne inteligentnosti in programskega jezika Lisp. Ustanovil in soustanovil veliko laboratorijev, med drugim tudi stanfordski laboratorij za razvoj umetne inteligence, SAIL – Stanford AI laboratory. Sam McCarthy se ni prav veliko posvetil psihologiji umetne inteligentnosti, a je dejal, da imajo lahko naprave, ki so tako preproste, kot je termostat, svoja prepričanja in to je lastnost naprave, ki je sposobna reševanja problemov.

John McCarthy

Dr. Rosalind Picard, predavateljica na Tehnološkem inštitutu Massachusettsa, krajše MIT, je s svojim delom Affective Computing začela novo študijo, ki povezuje psihologijo in računalniško tehnologijo tako, da želi računalniku omogočiti čustvovanje. Avtorica dela pravi, če želimo, da bi bili računalniki splošno inteligentni in jim želimo omogočiti karseda naravno komunikacijo s človekom, jim moramo dovoliti, da imajo sposobnost prepoznavanja, razumevanja in izražanja človeških čustev. Čeprav se študija bolj nagiba k prepoznavi afektov in preko teh čustev kot le-teh neposredno. S tem, ko bi računalniku takorekoč podarili čustva, bi izboljšali storilnost strojev pri pomoči ljudem, hkrati pa bi jim lahko omogočili, da sami sprejemajo svoje odločitve.

Računalniki, ki bi razmišljali in v svoje misli vpletli tudi čustva, bi po definiciji morali opraviti tudi Turingov test, imenovan po Alanu Turingu, britanskem matematiku in kriptografu, ki je znan predvsem po dekripciji Enigme. Prvi stroj, ki je opravil Turingov test, in sicer leta 2014, je bil računalnik, ki je zgolj posnemal 13-letnega dečka. To je mogoče, ker test temelji zgolj na izmenjavi zapisanega besedila, ki ga, na eni strani računalnik in na drugi človek, oddata zunanjemu ocenjevalcu, ki mora na podlagi odzivov na njegova vprašanja oceniti, kdo je človek in kdo ne. Tak test imenujemo tudi standardna interpretacija Turingovega testa, obstaja pa več različic testa umetne inteligentnosti.

Alan Turing

Oseba, ki se je v času svojega življenja tudi posvetila razvoju umetne inteligentnosti, je bil dr. Marvin Minsky. Bil je soustanovitelj laboratorija za razvoj umetne inteligentnosti na MIT-ju, poleg pionirja dr. Johna McCarthyja. V svojem delu *The Emotion Machine* je predstavil svoj vidik, kako bi lahko proizvedli naprave, ki bi ne le razmišljale kot ljudje, ampak bile zavedne, kot smo mi. Menil je, da bi do večjega razvoja na področju umetne inteligentnosti prišlo, če bi človeško razmišljanje lahko razdelili korak za korakom in to vnesli v računalnik.

Predstava zavesti iz 17. st.

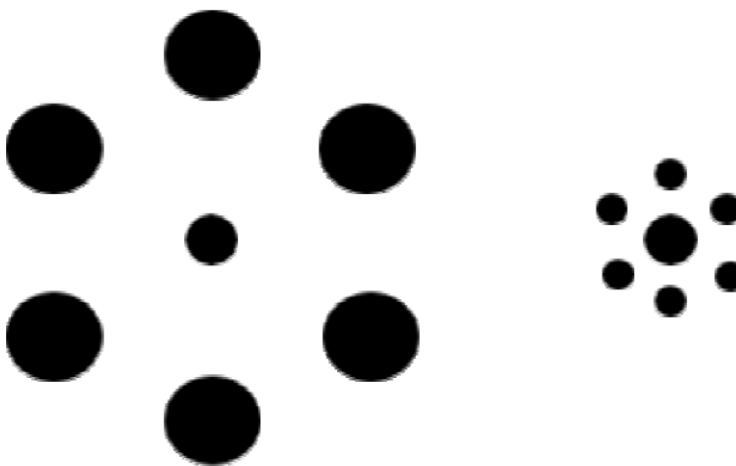
To pomeni, da moramo najprej zelo dobro razumeti delovanje človeških, naravnih, možganov, če želimo sami razviti umetne. Vendar pa znanost o možganih, našem mišljenju in predvsem naši zavesti še ni na dovolj visokem nivoju, da bi lahko definirali njihovo delovanje do potankosti. Poleg vseh ostalih, manjših, ovir, ki so nam v napoto, sploh ne vemo, kje točno se zavest nahaja in kaj jo povzroča. Obstajajo sicer teorije, ki trdijo, da zavest ni locirana le v enem delu možganov, ali pa se nahaja med levo in desno hemisfero oz. možgansko poloblo, da je zavest skupek možganskih procesov, kot so sposobnosti zavedanja, izkušnja, občutenja, budnosti, itd., ali da je vršilni nadzorni sistem naših misli. V kateremkoli primeru, najsibo pravilen ali ne, bo zavest težko umestiti v računalnik.

Gašper Hribar, G 2. A

OPTIČNE ILUZIJE

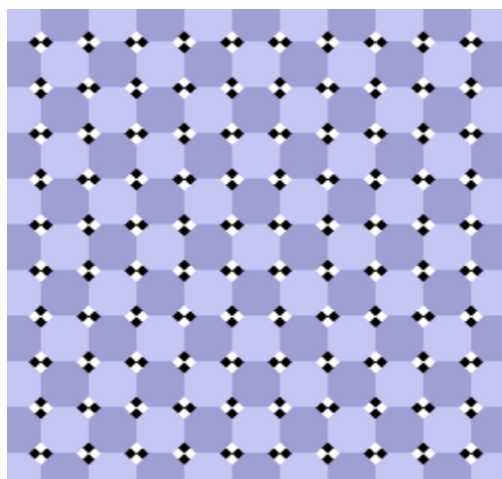
NAVODILO: KATERI KROG V SREDINI SE VAM ZDI VEČJI? ČE PRAV SE DESNI ZDI VEČJI, STA KROGA ENAKE VELIKOSTI.

RAZLAGA: ZAZNANA VELIKOST KROGOV V SREDINI JE POD VPLIVOM KROGOV, KI JU OBDAJAJO, UČINEK KONTEKSTA.

NAVODILO: OPAZUJTE ROMBE NA RAZLIČNO OSVETLJENEM OZADJU. ČEPRAV SO ENAKE BARVE, SE NA TEMNEM OZADJU ZDIJO SVETLEJŠI, NA SVETLEM PA TEMNEJŠI.

RAZLAGA: ISTE DRAŽLJAJE V RAZLIČNIH KONTEKSTIH ZAZNAVAMO RAZLIČNO.

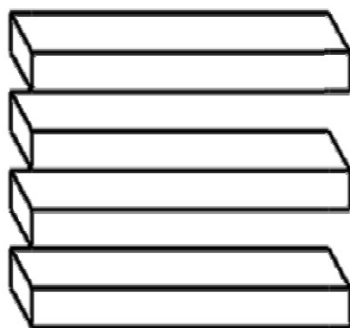
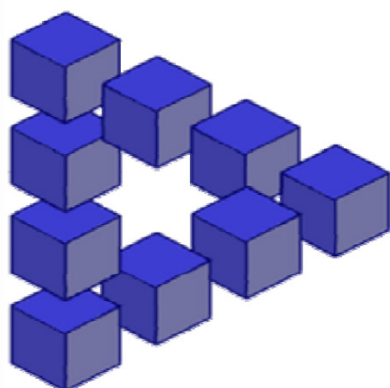

NAVODILO: ALI SO LIKI V OZADJU RAVNI ALI UKRIVLJENI? ČEPRAV SO RAVNI, JIH ZAZNAVAMO UKRIVLJENE.

RAZLAGA: LIKI IZ OSPREDJA VPLIVAJO NA POPAČENO ZAZNAVO LIKOV IZ OZADJA.

NAVODILO: OSREDOTOČITE SE NA ŠTIRI PIKE V SREDINI ZA PRIBLIŽNO 30 SEKUND. ZAPRITE OČI IN NAGNITE GLAVO NAZAJ. IMEJTE OČI ZAPRTE, VIDELI BOSTE KROG SVETLOBE IN JEZUSA.

RAZLAGA: SLIKA NASTANE, KER SE CELICE, KI ANALIZIRAJO VIDNE DRAŽLJAJE, NE ODZOVEJO DOVOLJ HITRO NA SPREMEMBO VIDNEGA GRADIVA.

NAVODILO: OPAZUJTE SPODNJI SLIKI - IZGLEDATA TRIDIMENZIONALNI, ČEPRAV TAKŠEN MODEL NE BI BIL MOGOČ.

RAZLAGA: VIDNI SISTEM SI OPAZOVANI FIGURI RAZLAGA KOT TRIDIMENZIONALNI.

Tilen Zupanc, G 2. A

Politična filozofija in demokracija

Politika je stvar, ki obstaja že dolgo. Že od začetka prvih civilizacij se ljudje odločajo o načinu življenja na kulturnopolitični ravni. V preteklosti so bili ljudje politično aktivni, če je bilo le možno biti. Primer so Grki, ko so še živeli v polisih. Ljudje so poskrbeli, da so vsaj nekaj vedeli o politiki, čeprav jih ni posebno zanimala. Danes ni več tako, kljub temu, da ima toliko ljudi volilno pravico. Kaj se je zgodilo?

Danes, v 20. stoletju, večini ljudi politika in vlada ne pomenita skoraj nič. Vsakdanji človek je popoln nevednež in politika mu le prikazuje nekaj nepomembnega do dneva volitev, kar je deloma vzrok za tako stanje današnjega sveta. Ljudje se preprosto ne zanimajo za volitve in odločanje na referendumih, vendar vedno krivijo izvoljene politike za državne probleme in tiho šepetajo o problemih, vendar jih niti ne poskusijo sami rešiti. To nezanimanje in nejevolja ob omenjanju politike povzroča politično neizobraženost, kar posledično omogoča koruptivnim ljudem lahek dostop do oblasti ali visoke politične pozicije. Kot primer lahko predstavimo lastno domovino, Slovenijo. Slovenski narod je zelo politično neaktiven, saj le okoli 35 % prebivalstva odhaja na referendum, ali pa sploh kaj ve o politiki. Na referendumih pa vedno zmagajo tisti, ki se spravijo na dobro plat starejših ljudi, saj so najbolj politično aktivni del prebivalstva in istočasno najlažje prepričljivo. Ta neinteres ali odpor do politike uničuje oziroma destabilizira demokratične države, ki imajo zelo politično neaktivno prebivalstvo, kot npr. naša Slovenija. Rešitev je preprosta in zdi se lahko nekaj takega doseči, vendar ni perfekten načrt, saj je ponekod prebivalstvo malo bolj uporniško, čeprav ni politično aktivno. Tisti del prebivalstva, ki je politično aktivno, pogosto začne protestirati zgodaj takrat, ko niso z nečim zadovoljni, toda taki protesti so pogosto majhni ali pa polni plačanih protestirancev.

Politične neizobraženosti se je treba znebiti in bi predlagal ukrep, ki prisili prebivalce, da plačajo neko denarno vsoto ali pa izgubijo svojo volilno pravico, če prevečkrat ne volijo in jo preko dodatnega plačila državi dobijo nazaj. Le tako bi se prebivalstvo pobralo s tal in spoznalo, kako pomembna je politika tudi za vsakdanjega reveža. V današnjem svetu je ogromno težav na raznih področjih, od ekonomije do vojske, problemi se pojavljajo povsod, ker je tako veliko korupcije. Nepošteno je vedno kriviti politike, medtem ko je te politike izvolilo prebivalstvo samo. Današnji demokratični svet se bo tako uravnovesil preko političnega izobraževanja in boja proti odporu do politike.

Aleks Abdagić, G.1 B

Igor Akrapovič, ZGODBA O USPEHU – ZAVZEL MOTO GP

Igor Akrapovič je najbolj znan slovenski proizvajalec izpušnih sistemov za motorje in avtomobile. Malokdo ve, da se je šolal na Vegovi leta 1977 in uspešno zaključil šolanje. Po šoli je delal pri očetu, a njegova strast so bili motorji in dirke, na katerih je tudi sam tekmoval od 1977 do 1989, kjer je osvojil razne pokale in nagrade.

Tako je praktično znanje, ki ga je pridobil na dirkah, uporabil za »navijanje« motorjev in 1990 ustanovil podjetje za izpušne sisteme motociklov. Sprva je izpušne sisteme izdeloval le po naročilu, a uspeh tekmovalcev, ki so imeli njegov izpušni sistem, je omogočil dostop v sam svetovni vrh izpušnih sistemov. Leta 1993 je podpisal pogodbo s Kawasaki in pod njihovo znamko Scorpion izdeloval izpušne sisteme. Nato pa je sam razvijal in izpopolnjeval tehniko in leta 1997 sam začel proizvajati izpušne sisteme. Kmalu je prepoznavnost dobil pri japonskih proizvajalcih, kar je vodilo v razvoj izpušnih sistemov za avtomobile in od leta 2004 tudi formule.

Igor Akrapovič še naprej razvija in izpopolnjuje tehnologijo, ne samo izpušnih sistemov, temveč se povezuje z medicino, energijo, letalsko industrijo ipd. Je nagrajenec Podjetnik leta in Osebnosti leta ter je svetovno znana osebnost pri navdušencih Moto GP. Samo podjetje Akrapovič ima več kot 80 nagrad v motociklizmu in avtomobilizmu, prav tako nagrado Best Brand.

osebnost pri navdušencih Moto GP. Samo podjetje Akrapovič ima več kot 80 nagrad v motociklizmu in avtomobilizmu, prav tako nagrado Best Brand.

Blaž Dular, G 2. A

TUDI VGOVCI OBOGATIJO – Joc Pečečnik

Nekdanji vegovc Joc Pečečnik je že kot deček na splitski železniški postaji igral na piščalko in služil denar, s čimer je želel dokazati, da se lahko zasluži tudi s piščalko. Bil je nagajiv, radoveden pobalin in šola mu ni preveč dišala. Končal je srednjo elektro šolo na Vegovi v Ljubljani in se vpisal na elektro fakulteto, vendar je študij opustil.

Z mamino finančno pomočjo je v Mengšu ustanovil podjetje Elektronček, ki naj bi razvijalo alarmne sisteme. Nemirna podjetniška žilica mu ni dala miru, zato se je ukvarjal z različnimi posli, kot so uvoz in servisiranje računalnikov, nato s prodajo računalniških blagajn, ki jih je morala imeti vsaka slovenska trgovina in gostilna.

Zanj je bilo prelomno leto 1997, ko je vstopil v igralništvo. Lastnik igralnice Rajko Hrvatič ga je zaprosil, naj mu popravi igralni avtomat tajvanskega proizvajalca. Pečečnik se takrat ni mogel načuditi, kako je lahko tako slabo narejen aparat tako drag. Doma, v domači spalnici, je bolj zaradi radovednosti kot zares začel razvijati svoj avtomat. Poimenoval ga je Princess in prijatelji so ga pregovorili, da je šel januarja 1998 z njim na londonski sejem igralništva. Dobil je prva naročila za 48 igralnih avtomatov. Pečečnik sprva ni vedel, ali naj bo vesel ali žalosten, saj ni imel ne proizvodnje ne izkušenj. Tako so prve avtomate izdelali kar v garažah prijateljev. Septembra istega leta so v Elektrončku že izdelali prvo generacijo elektronskih rulet. Hkrati je Pečečnik utrdil svoj položaj z ustanovitvijo družbe Interblock, skupaj z Rajkom Hrvatičem in belgijskim partnerjem. Pečečnik je pozneje odkupil Hrvatičev delež v Interblocku, ki je postal eden izmed vodilnih svetovnih

proizvajalcev elektromehanskih ter video elektronskih igralnih naprav.

Joc Pečečnik je del svojih podjetniških sadov bogato vnovčil leta 2005, ko je polovični delež svojega Elektrončka prodal avstralskemu igralniškemu velikanu Aristocrat Leisure Limited, s čimer so se mu na široko odprla vrata na vse igralniške trge.

Joc Pečečnik – igralniški mogotec je bil v letu 2015 četrti najbogatejši Slovenec z 240 milijoni evrov premoženja. Zase pravi, da niti ne ve, koliko ima denarja. V žepu ga nikoli nima veliko. Kupuje najboljše obleke, najboljše računalnike, hoče imeti najboljše poslovne prostore, kar se mu ne zdi razkošje, ampak nekaj vsakdanjega.

Ima ekstravagantno zlato hišo v rodni Šmarci pri Kamniku, vozi BMW serije 7, v garaži pa mu stoji harley. Je lastnik hotela in casinoja Kongo v Grosuplju.

Joc Pečečnik je velik ljubitelj športa. Dvakrat poročen, iz prvega zakona ima sina, ki želi biti uspešen pevec. Lansko leto se je Pečečnik upokojil in prenesel vodenje podjetja na svojega sina.

Joca Peččnika je težko dobiti v Sloveniji. Vsako poletje s svojo jahto, ki nosi ime Drugi dom, križari po Jadranu.

Misel Joca Peččnika: »Skrivnost uspeha je v tem, da izkoriščaš priložnosti, ki se ves čas pojavljajo, in se ne omejuješ. Sam bi takoj zaprl vsa svoja podjetja, če njegov trg že na začetku ne bi bil ves svet.«

Anel Puškar, G 2. A

Spomin na realko na razstavi v avli Vegove

2. 11. 2015 smo si ogledali razstavo o realki na Vegovi šoli. Razstava razkriva uspešno zgodovino šole ter dijake in učitelje, ki so obiskovali in zaznamovali realko.

Predstavljene teme so zgodovinski mejniki, začetki realke in znameniti profesorji šole, pravila realke, ocenjevanje, kazni, ki so jih izvajali, krožki in društva, ki so se sestajala, ter nekaj splošnih značilnosti takratne realke. Na razstavi so razstavljeni tudi najrazličnejši predmeti: ređovalnice, spričevala, načrt šole in najbolj odmevna dela učencev ter profesorjev.

Kot bivša dijaka šole sta na razstavi bolj podrobno predstavljena Ivan Cankar in Srečko Kosovel, znana slovenska literata. Cankar je predstavljen s črticama Realka in Prijatelj Peter, Kosovel pa s svojo življenjsko potjo in ustvarjanjem.

Črtica Realka pripoveduje o Cankarjevem doživljanju šole. V osnovni šoli je imel veliko nemščine, ki mu je bila mučna, a ko je prišel na realko, je te imel še več, saj je tudi pouk potekal večinoma v nemščini. Ta se mu je zelo zamerila, raje je imel slovenščino in nemščino je sovražil, zato je izgubil voljo do učenja. Čeprav je spoštoval profesorje, saj so mu bili pri srcu, se je odtujil od šole prav zaradi nemščine in vsiljevanja nemške kulture v slovenski prostor.

Srečko Kosovel pa je predstavljen s konstruktivistično pesmijo iz zbirke Integrali.

Rotacijski večer.
Drevje ob zeleni vodi.
Rotacija duha.
Moj duh je rdeč.
Ljubim svojo boleost
Delam iz bolesti.
Še več, še več:
iz dna zavesti.
Iz dna zavesti,
da je vse zaman.
Verižniki
plešejo kankan.

Razstava mi je bila všeč, ker je veliko slikovnega gradiva in razstavljenih predmetov. Zgodovina šole je zelo obsežna in odmevna zaradi napredka, ki ga je kot šola naredila in omogočila razvoj, kar se dobro vidi še danes v slovenskem prostoru.

Blaž Dular, G 2. A

POD APENINI

V torek, 29. 3. 2016, smo se gimnazijski 1. A in 1. B odpravili na mednarodno ekskurzijo v Rim, Neapelj, Pompeje ter na Vezuv, kjer smo spoznavali kulturo in umetnost teh krajev.

V torek smo se zbrali ob 19.45 pred Križankami in se nato ob 8. uri odpravili na pot. Najprej nam je vodička Tjaša opisala približen potek dogodkov, nato pa smo prvo noč prebili na avtobusu med vožnjo proti Neaplju.

V Neapelj smo prispeli zjutraj in se takoj odpravili na ognjenik Vezuv, kjer nas je pričakal pogled na oblake, ki so se pojavili zaradi kondenzacije. Ogledali smo si tudi krater, iz katerega se je ponekod kadilo. Na drugi strani ognjenika smo naredili skupinsko fotografijo in se počasi odpravili proti Pompejem. Tam smo imeli nekaj prostega časa, namenjenega kosilu in nakupu spominkov. Nato smo si ogledali arheološko najdišče, ki nam ga je razkazal lokalni vodič. Tam smo si ogledali, kako je mesto izgledalo skupaj z glavnima cestama, ki sta vodili skozi. Videli smo tudi kopališče, vilo, javno hišo, vodnjak ter nekropolo oziroma mesto mrtvih. Po končanem ogledu smo nadaljevali z vožnjo proti Neaplju, kjer smo imeli nekaj prostega časa za ogled priobalnega dela. Sledila je hoja proti muzeju v Neaplju, ki smo si ga ogledali in se nato odpravili proti hotelu. Tam je sledila večerja in čas za spanje.

Španskimi stopnicami, ki so jih takrat ravno prenavljali in jih nismo v celoti videli.

Naslednje jutro smo si ogledali Kolosej, ki smo ga videli

kjer smo si ogledali znamenitosti, ki ležijo v neposredni bližini ceste, nato pa smo se odpravili proti domu po neskončnih italijanskih cestah. Pred Križanke smo prispeli malo pred 11. uro ponoči.

Na ekskurziji smo se imeli lepo, spoznali smo kulturo in Kampanjo nasploh in se spoznali tudi z lokalno kulinariko. Najbolj nadležni pa sta bili hoja in vožnja, ki ni bila ravno kratka. Drugače pa smo se imeli lepo in bi ekskurzijo z veseljem ponovili.

Zjutraj smo se odpravili proti Rimu, kjer smo se najprej ustavili v Vatikanu. Tam smo si ogledali baziliko Sv. Petra in se povzpeli na kupolo ter spoznali osnovne značilnosti Vatikana kot države. Sledil je ogled Piazza Navone in zgradb neposredno v bližini fontane Di Trevi, v katero ne smemo več metati kovancev, saj so jo nedavno prenovili. Krajši odmor smo imeli pred

le od zunaj. Ogledali smo si tudi neposredno okolico Koloseja, vključno s forumi oziroma njihovimi ostanki. Nekaj jih je Mussolini uničil, da bi si zgradil cesto, ki vodi do Koloseja. Ogledali smo si tudi spomenik neznanemu vojaku in tam smo imeli odmor za kosilo. Sledila je vožnja po Rimu,

Matej Poljanšek, G 1. B
Tine Venko, G 1. B
Erazem Kokot, G 1. B

Kaos v Pompejih

V Pompejih je bil prečudovit dan. Celotno mesto je bilo že zgodaj pokonci, obrtniki in trgovci so na trgu že postavili stojnice ter ponujali svoje dobrine prebivalcem. Kraj je bil preplavljen z ljudmi, vsak od njih namenjen drugam.

Bil je prekrasen, popolnoma običajen dan in v daljavi se je dvigovala mogočna gora, Vezuv, ki se je nedaleč od mesta stegovala proti nebu. A vse se je spremenilo skoraj v trenutku. Morje je postalo razburkano, živali pa so postale prestrašene in se niso vedle normalno. Iz vulkana je bilo slišati nenavadno lomljenje, pokaenje in grom, ki ni naznanjal nič lepega. Kaj takega se še ni zgodilo, zato je prevladoval vsesplošen strah in nemir. Tako se je na ta dan, 24. avgusta leta 79, začelo nekaj, kar bi lahko opisal samo kot konec sveta. Po zadnjih pretegih in upiranju je Vezuv popustil in videli smo, kako je ogromna eksplozija, ki jo je spremljal nepredstavl-jiv, ušesom parajoč zvok, izbrisala celoten vrh vulkana in ga v delcih raznih velikosti, od majhnih kamenčkov do kolosalnih skal, raznesla v zrak. Poleg tega se je iz preostanka vulkana dvigal temen oblak, ki je zakril sonce in grozeče strmel nad nas. V tem trenutku je v mestu zavladal kaos. Ljudje so pustili svoje stvari in v paniki bežali naokrog, prebledeli od strahu in zgroženi nad dogodkom, ki si ga ne moreš predstavljati v najbolj divjih sanjah ali najhujši nočni mori.

Ko sem videl, kako je surova moč odtrgala vrh vulkana in ga kot točo poslala nad nas, so me noge brez pomisleka nesle stran od grozovite gore. Videl sem ljudi, ki so od strahu nepremično stali in z grozo opa-zovali dogodek ter čakali svoj konec. Nekateri so v paniki poskušali preplezati zid in pobegniti iz mesta. Tudi sam sem se zapodil v zrak in nisem mislil na najlažjo ali najvarnejšo, najbolj razumno pot iz mesta, ampak sem silil v najkrajši možni ravni črti stran od dogajanja. Viseč z zidu, sem napel vse moči v svojih rokah in se povlekel čezenj. Slišal sem obupane krike ljudi, med njimi tudi otrok in žensk, ki so vpili na pomoč, a moje noge niso bile več pod mojim nadzorom in so tekle stran, za mano pa je padal kameni dež in potolkel vse. Imel sem srečo, saj bi me, če bi se ustavil, skupaj s preostalimi pokončal gnev Vezuva. Zavetje pred skalnato točo sem našel pod hribom, v katerem je bila nekakšna jama. V strahu sem čakal, da se tolčenje kamnov ob tla konča in upal, da hrib ne popusti pod težo in se sesede ter me pokoplje pod sabo, kjer bom ostal poza-bljen za vedno.

Po nekaj urah sem končno slišal predrag glas tišine, za katerega pa sam nisem vedel, ali pomeni smrt ali rešitev in konec gorja. Zaradi vsega kamenja sem se komaj prebil skozi vhod in bil sem presrečen, da sem še živ, a vedel sem, da nevarnosti še ni konec. Ko sem gledal vulkanski pepel, kako se spušča, sem z vrha hriba še zadnjič pogledal svoje domače mesto. Ni bilo videti, da bi še kdo preživel in ko je pepel počasi prekrival Pompeje, sem se z vso svojo preostalo močjo in voljo odpravil na pot. Ni bilo pomembno kam, samo da sem šel stran od vse te smrti, groze in pokopanih spominov.

Jožef Ilija, G 1. B

Preživel, a ostal sam!

Pompeji, naše mesto, moj rojstni kraj, moje veselje. Te lepote, tega razkošja, nobeno mesto ne bo dožive-lo. To mesto je res nekaj posebnega! Pa kaj mi je bilo tega treba, sedaj sem tu, sam, brez družine in brez prijateljev. Verjetno vas zanima, kdo sploh sem in kako sem pristal tu. No, pa dajmo! Sem August Ceii in rodil sem se štiriindvajsetega marca leta petinpetdeset v družino, ki je štela štiri člane. Moj starejši brat Brutus je takrat imel enajst let. Mama je bila sabinskega rodu in je bila zato toliko bolj spoštovana. Z očetom Mak-similjanom smo živeli v malo manjši, pa zaradi tega nič manj lepi hiši skoraj v središču Pompejev. Bila je le za ovinkom od glavne ulice in le tri minute hoda do glavnega trga. V Pompejih se je nahajalo veliko fresk, vendar so bile te na naših stenah najlepše in najštevilčnejše daleč na okoli.

Moja mama je vedno želela, da bi postal uradnik. No, pa kako naj drugače povem, saj nisem imel izbire, je pa res, da uradniki v Pompejih, razen davkarjev, ki ne preživijo prav dolgo, živijo najbolj razkošno in premožno življenje. Ampak vedno sem želel postati filozof, moj največji idol je bil seveda Plinij. A mamina beseda je vedno prva in zato sem se učil prava. Vsak drug dan je prišel moj strogi učitelj in skupaj sva brala in pisala. Ko sem dopolnil trinajst let, pa sem zamenjal mentorja, obiskovala sva glavni trg, kjer sem poslušal seje, on pa mi je vse razložil.

Kaj kmalu pa se je zgodilo, da sem dopolnil 23 let. Imel sem dekle, mesto je bilo v največjem razcvetu, vsi smo živeli v največjem razkošju, toplo je bilo, in zaradi neznanega razloga so terme postajale čedalje bolj vroče in se spremenile v nekakšno savno. Še bolj čudne stvari pa so se začele dogajati v maju. Takrat sem se tudi odločil, da pobegnem lagodnemu življenju in se pridružim Pliniju kot vajenec. Delo je bilo težje od poli-tike, saj nisi samo razmišljal, temu si dodal še fizično delo. Ni bilo lahko, bilo pa mi je všeč. Ker sem živel v istem mestu, nisem izgubil stika s prijatelji, družino in sorodniki.

Avgusta pa smo se Plinij in njegovi pomočniki odpravili na kratko plovbo, da bi natančno preučili, kaj se dogaja z vulkanom. Bil je 24. avgust leta 79. Kar naenkrat je močno počilo in vsi smo videli, kaj se dogaja. Iz vulkana se je dvignil velik steber dima, na vsem tem pa se je dvigal vrh gore. Kaj hitro pa smo opazili, da morajo te stvari, kot vse ostale, priti nazaj k zemlji. Deževati je začelo, vendar to ni bila voda, bili so najprej kamenčki, nato kamni in kaj hitro skale. V tem trenutku sem si rekel, pa kaj mi je bilo tega treba. Sedaj sem tu sam, brez družine in brez prijateljev! In za kakšno minuto smo še lahko opazovali to lepo mesto, preden ga je zajel temen oblak vročega prahu.

Preživel sem Pompeje, to je res. Vendar za kakšno ceno! Tako, sedaj sem tu, brez družine in brez prijateljev!

Domen Klinc, G 1. B

Hotel sem več: rešiti Pompeje

Leto 2078 si bodo zapomnili vsi po izumu časovnega stroja. Znanstveniki so nato še eno leto premišljevali, kam bodo poslali prvega človeka, ki bo potoval skozi čas. Tistega leta pa je bila obletnica izbruha vulkana Vezuv in tako se jim je rodila ideja za potovanje 2000 let nazaj v Pompeje z misijo, da bi pravočasno opozorili na izbruh, rešili čim več življenj in tako omogočili nadaljnje razvijanje pompejske kulture. Če bi ta prva misija uspela, bi to pomenilo revolucijo v tehnologiji in novo dobo, kjer bi lahko popravljali človeške napake iz preteklosti.

Čeprav delam v Time Travel, d. o. o. šele eno leto in edino, kar delam, je, da raznašam kavo ostalim delavcem, sem se odločil, da se bom javil za potovanje v Pompeje. Znanstvenikom je šlo ob pogledu name na smeh, a ker sem bil edini prostovoljec, so me bili primorani izbrati. Začele so se enotedenske priprave, kjer sem se naučil obnašati kot antični Rimljan. Načrt je namreč bil, da ne razkrijem svoje prave identitete, temveč prebivalcem Pompejev kot rimski vedeževalec napovem izbruh Vezuva. Na dan odhoda sem se oblečen kot antični Rimljan ulegel v časovni stroj, kjer so me znanstveniki uspavali in poslali 2000 let v preteklost. Zbudil sem se in odprl vrata stroja. Razprostrl se mi je pogled na mesto Pompeje in Vezuv, ki je zdaj izgledal drugače kot leta 2079. Odpravil sem se do mesta, kjer sem poskušal najti primeren kraj in pa čas za moj govor. Spoznal sem tudi nekaj ljudi, ki so mi prijazno razkazali to lepo mesto. Od njih sem tudi izvedel, da so naslednji dan gladiatorski boji v amfiteatru, kar je bila zame perfektna priložnost. Spoznal sem tudi kralja, ki sem mu plačal, da bi mi jutri pustil govoriti pred prebivalci, takoj po bojih. Sledila je noč v tamkajšnjem hotelu, kjer sem se pripravljaj na govor.

Kaj hujšega in bolj grozovitega od gladiatorskih bojev še nisem videl. Presenetilo me je občinstvo, ki je ob prelivanju krvi navdušeno vzklikalo. Spraševal sem se tudi, koliko bi bili pripravljani plačati turisti iz 21. stoletja, da bi si tak boj ogledali v živo. Po boju je kralj napovedal moj govor. Začel sem pripovedovati, kaj vse se bo zgodilo in da moramo mesto čimprej evakuirati. Govoriti sem poskušal čim bolj zavzeto, a mi po odzivu množice ni uspelo. Prvih nekaj sekund so bili tiho, nato so se začeli dreti in me zmerjati. Bolj kot sem hotel stvari razložiti, bolj so me napadali z besedami. Nekdo je pobral kamen in ga zalučal proti meni, posnemali so ga tudi ostali. Odločil sem se, da se predam in odidem.

Zelo sem bil razočaran in jezen sam nase. Na cedilu sem pustil vse znanstvenike v Time Travel, d. o. o. Zavil sem v bližnjo restavracijo, da bi se ob hrani in pijači potolažil. Tam je do mene stopil mlad mož, ki se mi je predstavil kot Mark Atilij. Povedal mi je, da so moje napovedi pravilne. Zdel se mi je zaupanja vreden, zato sem mu zaupal, da sem iz prihodnosti in mu povedal celotno zgodbo. Povedal sem mu tudi, da sploh nisem prepričan, ali se sploh hočem vrniti v leto 2079. Mark je dobil idejo, da lahko skupaj odideva v Rim, kjer bi mu jaz pomagal z znanjem iz prihodnosti pri njegovih arhitekturnih podvigih, on pa bi mi pomagal pri vključitvi v rimsko družbo. Ravno, ko sem končal, sem opazil, da valovi pijača v kozarcu. Z Markom sva vedela, da se je začelo.

Skupaj sva hitro odšla do votline, kjer sem imel skrit časovni stroj. Na poti so se tla velikokrat stresla, nad Vezuv pa se je dvignil oblak dima. Še enkrat sem pomislil, koliko življenj bi lahko rešil. Z Markom sva zazidala votlino tako, da časovnega stroja ne bodo našli še naslednjih 2000 let, nato pa sva se ob srhljivih pogledih na Vezuv in Pompeje odpravila proti Rimu.

Gašper Levačič, G 1. B

VEGOVCI RAZISKOVALI ŠTAJERSKO

Dijaki razredov G 2. A in G 2. B smo se konec septembra 2015 odpravili na tabor v Gorenje pod Pohorje. Namen tabora je bilo terensko delo v skupinah iz naravoslovnih predmetov, in sicer iz biologije, astronomije in kemije. Na in po taboru smo ustvarili tudi strokovno poročilo, ki je bilo kasneje ocenjeno pri slovenščini in pri naravoslovnem predmetu.

Kot francoski meščani željni pravic smo se vegovci željni novih spoznanj odpravili s Trga francoske revolucije do Žičke kartuzije z namenom, da podkrepimo naše možgane z malo zgodovine o najstarejšem kartuzijskem samostanu v Srednji Evropi.

Ko smo prišli v enega od prostorov Žičke kartuzije, smo zagledali veliko sliko samostana, kakršen je bil ob izgradnji. Obdan je bil z obzidjem. Znotraj obzidja je bila jedilnica, vrtovi in 12 majhnih hišic, v katerih so prebivali kartuzijani. Vsak kartuzijan je imel svojo hišico, kjer je imel vse, kar je potreboval: posteljo, mizo za prepisovanje besedil, kopalnico. Znotraj obzidja je bila tudi cerkev v gotskem stilu, ki nam je bila zelo všeč, naprimer zaradi oken, ki imajo zgoraj obliko špice.

Slišali smo nekaj splošnih informacij o zgodovini njihovega reda ter o legendi nastanka samostana na ozemlju Slovenije. Izvedeli smo o njihovem vsakdanjem življenju, hrani, ki so jo jedli, in nalogah, ki so jih opravljali. Vodička nam je povedala, da bela barva oblačil predstavlja čistost in da jih je pas, obdan s trni, ki so ga nosili okoli pasu, spominjal na Kristusovo trpljenje.

Sredi samostana je stala velika cerkev v gotskem stilu. V tej cerkvi stoji tudi najstarejše okno v Evropi. Cerkev je 2-ladijska in jo že kar nekaj manjka zaradi zoba časa. Kljub temu je še kar veličastna zgradba.

Z navdušenjem smo si tudi ogledali kapelico, v kateri se je nahajala maketa sedanje Žičke kartuzije, in kako je izgledala nekoč. Pridobili smo tudi zanimivo informacijo za likovno umetnost, da se najstarejše okno, zdaj samo še okvir, iz časa gotike nahaja na enem izmed zidov nekdanje cerkve.

Ko smo napolnili trebuhe z odlično hrano iz planinskega doma, smo šli na pohod v smeri barjanskih oken, Lovrenških jezer. Med hojo skozi smrekov gozd smo uživali dobrote narave, in sicer brusnice in borovnice. Večkrat smo se ustavili, da smo izvedeli kaj o naravnih značilnostih kraja.

Na poti do Lovrenških jezer smo se ustavili ob mogočni opazovalnici, kjer smo se lahko spočili in z opazovalnice opazovali misteriozno okolico, kot tudi leseno potko do jezer.

Ko smo prišli do cilja našega pohoda, se nam je odprl pogled na nekaj manjših jezer, ki se jim pravi Lovrenška jezera. Do njih smo dostopali po leseni poti, ki je bila zgrajena za lažjo in manj umazano pot do jezer. Ko smo jih zagledali (jezera), smo si rekli, ali smo zaradi teh nekaj luž hodili dve uri in pol. Izkazalo se je, da bi bila lahko še kar zanimiva, če le ne bi bilo tako mraz; bili sta namreč le 2 stopinji, kar je za september izjemno mrzlo.

Med ogledovanjem Lovrenških jezer smo imeli priložnost, da v živo vidimo eno izmed naravnih značilnosti barja, in sicer šotni mah. Ta poglavitna rastlina barij ima svojevrstno sposobnost, da se navzgor stalno priraščajo mladi poganjki, spodnji deli pa se postopoma spreminjajo v šoto. Na ta način se plast šote debeli, celotno barje pa se dviguje nad okolico.

Med analizo vode iz Lovrenških jezer smo si ogledali žuželko reda Odonata, in sicer rdečkastega kačjega pastirja, ki nas je osvežil s svojimi mokrimi krili, požgečkal s krhkimi nogami ter graciozno nadaljeval svojo pot.

Med poukom astronomije smo se naučili o sestavnih delih ter različnih vrstah teleskopov. Imeli smo priložnost uporabljati tudi poseben H-alpha teleskop, ki sonce predstavi kot kričečo rdečo kroglo, in ogromen bronasti teleskop, ki spada v skupino refraktorjev in se lahko premika samo s posebnim daljinskim krmilnikom.

Po uspešno zaključenem terenskem delu smo se razvrstili po skupinah in začeli pisati strokovna poročila, kjer smo predstavili cilje terenskega dela, rezultate in potek dela. Zdi se mi, da je delo v skupinah za poročilo zelo dobra stvar, saj smo s tem utrjevali svoje sposobnosti dela v skupini in delitve dela.

Tik pred odhodom domov smo s PowerPoint predstavitvami pokazali svoje delo še drugim sošolcem, ker nismo delali vsi istih vaj. Biologi so imeli biološko analizo vode in tal, kemiki so se ukvarjali s kemično analizo vode, mi, astronomi pa smo gledali Sonce skozi H-alfa filter, ki prepušča samo vodikovo rdečo bravo.

Ena izmed razrednih disciplin je bila nogomet. Nasprotnikom smo se srdito upirali, a smo na koncu le morali priznati premoč B-razredu.

Med tekmami so učitelji pridno opazovali dijake ter pisali rezultate dvobojev.

Zadnja disciplina je bila vlečenje vrvi. Pod budnim očesom našega profesorja športne vzgoje smo vlekli vsak na svojo stran. Na koncu smo zmagali in s tem dosegli izenačenje v skupnem seštevku. Po velikem naporu ob vlečenju vrvi se je trud dijakov poplačal, saj smo slavno prevlekli dijake B-razreda preko meje, ki loči dva razreda, in tako zmagali.

Med tekmami se je videlo razočaranje ter slišalo vzdihovanje nekaterih dijakov, vendar se je kmalu po tem pokazal pravi navijaški duh, ki je pripomogel predstavnikom razredov, da nadaljujejo z igro in dajo vse od sebe.

Naši košarkarji so se na medrazrednim tekmovanjem borili kot levi in s tem zadeli številne koše. Ti koši so pripomogli k naši košarkarski zmagi in končno tudi zasluženemu izenačenju v skupnem seštevku vseh iger, ki so potekale tisto dopoldne.

Na koncu iger smo s plakata lahko razbrali, da je bil rezultat izenačen.

Mark Breznik, G 2. A
Nejc Kosanc, G 2. A
Đorđe Jovanović, G 2. A
Mitja Aljaž Boltežar, G 2. A

IZLET V NAŠO PRETEKLOST

V letošnjem šolskem letu smo se dijaki 2. letnika tehniške gimnazije odpravili na ekskurzijo na Dunaj in v Prago, kjer smo spoznavali znamenitosti iz obdobja Avstro-ogrskega cesarstva. V štirih dneh smo spoznavali turistične in kulturne znamenitosti, ob ogledih pa smo dobili veliko novega znanja in si razširili splošno razgledanost.

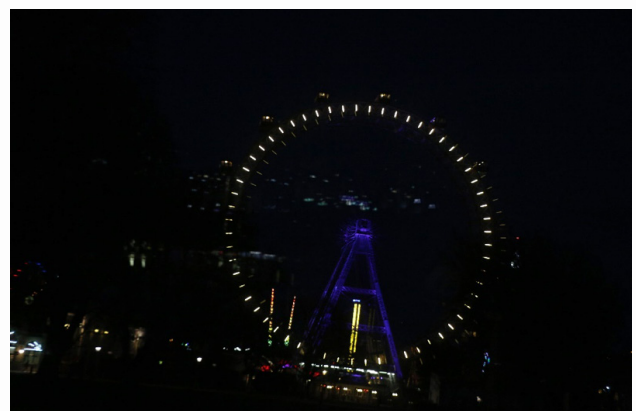
V okviru šole, smo se dijaki 2. letnika tehniške gimnazije 29. marca odpravili na pot proti Dunaju. Ob odhodu smo bili vznemirjeni, saj nismo vedeli, kaj bomo videli in doživeli. Pot je bila mirna, poslušali smo glasbo, se pogovarjali ter krepili socialne veščine.

Na Dunaj smo se pripeljali v večernih urah po zabavni šesturni vožnji, med katero nas je vodička veliko poučila o Dunaju, njegovih znamenitostih in kulturi. Ob prihodu se je že mračilo, zato smo se takoj odpravili na panoramski ogled mesta. Ogled smo začeli na obrobju mesta, nato pa smo se odpravili do znanih turističnih točk. Na poti do hotela smo videli obsijane znamenitosti.

Ena izmed znamenitosti, ki smo jih videli na panoramskem ogledu, je bila Urania, ki je izobraževalno središče in observatorij na Dunaju. Delo slovenskega arhitekta Maksa Fabiana je na Dunaju priljubljeno tudi kot kino, saj tudi Dunajčani vsake toliko radi pogledajo kakšen film.

Ena izmed svetovno znanih znamenitosti Dunaja je tudi Prater, znano tudi kot razgledna točka, s katere si lahko ogledamo mesto Dunaj z vseh strani. V večernem času je Prater lepo osvetljen, tako da ga lahko opazimo že na daleč.

Drugi dan smo še vsi zaspani zgodaj zjutraj odpravili proti Univerzi, kjer smo najprej poskrbeli, da bomo imeli spomin na obisk, zato smo naredili skupinsko sliko na stopnišču pred vhomom. Nato je sledil ogled univerze, kjer smo jo podrobneje spoznali.

Prva postaja ogleda je bila v preddverju, kjer smo se ustavili pred slikami Nobelovih nagrajencev, ki so uspešno končali študij na Univerzi. Med ogledom smo opazili, da na slikah ni ženske predstavnice. Prav tako smo opazili vprašaj na eni od tabel, ob katerem se nam postavlja vprašanje, ali bo naslednja na sliki ženska, in, kdo bo naslednji Nobelovi nagrajenec, katerega slika bo natisnjena na stekleno tablo.

Ogledali smo si tudi slavnostno dvorano, v kateri se odvijajo podelitve diplom. Vsak diplomant mora stopiti na oder, kjer mora povedati svoje ime ter smer, v kateri se je izšolal. Ob straneh stojita kipa vladarjev. Na stropu dvorane so freske, ki predstavljajo štiri glavne smeri študija na Univerzi – medicino, pravo, teologijo in filozofijo.

Imeli smo tudi možnost, da si ogledamo univerzitetno knjižnico, ki smo jo izkoristili. Knjižnica hrani okoli 9 milijonov knjig, študentje pa lahko tam najdejo prostor, kjer se v miru učijo in pripravljajo na izpite.

Znameniti del univerze je njeno dvorišče, ki je obdano s hodnikom, v katerem so postavljeni kipi vseh pomembnih študentov, profesorjev in rektorjev. Med ogledovanjem hodnika smo poiskali tudi kipa dve Slovencev, Jožefa Štefana in Frana Miklošiča, ki sta bila oba rektorja Univerze.

Med ogledom mesta smo imeli tudi prosti čas, ponovno pa smo se zbrali pred Sacher hotelom, kjer strežejo izvorno Sacher torto, po kateri slovi Dunaj. Med prostim časom smo jo nekateri tudi poskusili, in zagotovimo vam lahko, da je vredna svoje cene.

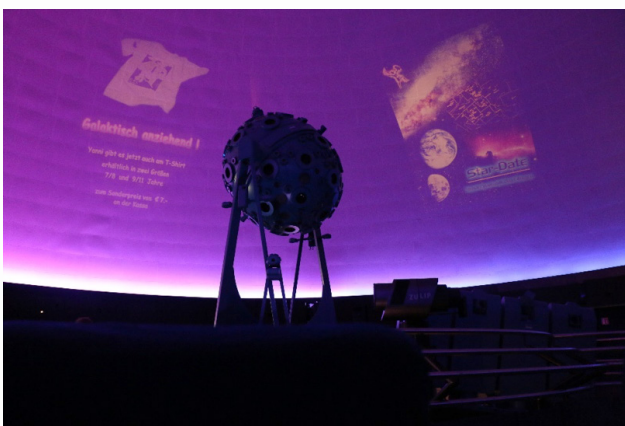
Naša naslednja postaja je bila Dunajska opera, ki je dom Dunajskih filharmonikov, ki v njej vsako leto, 1. januarja ob 12. uri priredijo novoletni koncert, na katerem sodelujejo tudi baletniki. Vstopnice za koncert so razprodane za dve leti vnaprej, koncert pa prenašajo vse večje televizijske hiše, med njimi tudi slovenski RTV.

V Narodni knjižnici smo si ogledali najprej novi del, nato pa še stari del. Stari del, ki je prvotna stavba, je dal zgraditi Karel VI. v 18. stoletju. V njej je shranjenih okoli 7,4 milijona knjig, ki so na policah razporejene v dveh vrstah in so urejene po številkah in velikosti. V starem delu knjižnice je na ogled postavljena tudi zbirka najrazličnejših globusov.

Naš zadnji obisk dneva je bil obisk Naravoslovnega muzeja, v katerem smo si lahko ogledali evolucijo človeka in živali, meteorite ter različne minerale. Nekateri smo izpolnjevali delovne liste, ki smo jih dobili pri biologiji, ostali pa so si prosto ogledovali razstavljenе eksponate. Med njimi smo našli tudi meteorit, ki je bil najden v Sloveniji, zato smo s ponosom naredili sliko.

Tretjega dne zgodaj zjutraj smo se odpravili v Planetarij, kjer smo si s pomočjo tehnologije ogledali evolucijo vesolja ter zvezde, tako da bomo lahko naslednje leto, če si bomo izbrali predmet astronomija, bolje razumeli vesolje.

Zadnji ogled, ki smo ga opravili na Dunaju, je bil ogled cerkve, katere osnovo je zasnoval slovenski arhitekt Jože Plečnik. Ogledali smo si tudi notranjost cerkve, med drugim smo opazili zanimiv in pester oltar ter vitraže.

V centru Prage smo si ogledali astronomsko uro, ki velja za eno izmed najstarejših in najbolj zapletenih ur. Postavili so jo leta 1410, visi pa na stolpu od mestne hiše. Ob vsaki polni uri se odpre dvoje oken nad uro, nato pa se sprehodijo gibajoče figurice apostolov ter koledarske številčnice.

Da smo lahko prišli do gradu, smo morali prečkati Karlov most, ki združuje oba bregova reke. Na mostu

je bilo možno kupiti spominke in videti ulične umetnike. Najbolj zanimiv del mostu so kipi, katerih število se stalno spreminja. Po ogledu in sprehodu čez smo se odpravili na zadnji ogled turistične znamenitosti, grad Hradčani.

Naš zadnji ogled dneva je bil ogled cerkve sv. Vida, ob ogledu notranjosti pa so osupnili ob pogledu na višino stopov in vitraže. V notranjosti cerkve so pokopani vsi Habsburžani, med njimi pa je pokopana tudi Barbara Celjska.

Ekskurzija nam je bila zelo všeč, saj smo se veliko novega in zanimivega naučili v nekaj kratkih dneh. Vsakemu dijaku je ta izlet pustil lepe spomine in nova znanja. Že zdaj se veselimo novega znanja ter avantur v naslednjem šolskem letu, v katerem imamo v načrtu obisk Nemčije, natančneje glavno mesto Bavarske München.

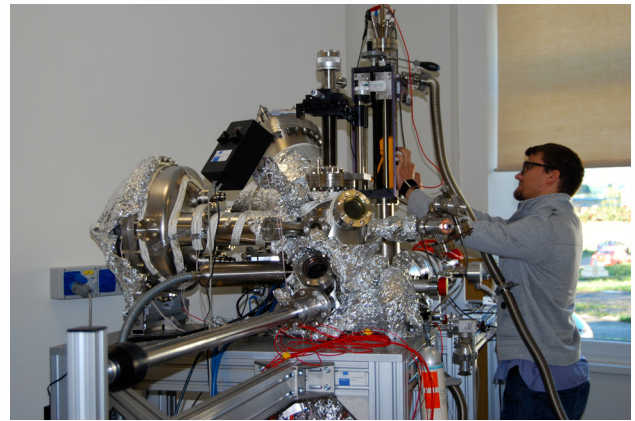
Neža Flisek, G 2. A
Barbara V. Vasić, G 2. A
Ana Petrinc, G 2. A
Nejc Kosanc, G 2. A

PROJEKTNI TEDEN ZA STROKOVNO ŠOLO – nekateri na ekskurzije, drugi na športni dan, tretji delali strokovno poročilo ...

Kot vsako leto je tudi letos potekal na Vegovi Projektni teden. Za nekatere to pomeni večdnevna ekskurzija, za druge enodnevna ekskurzija in skupinsko delo v šoli, za nekatere pa žal pouk. Na srečo smo bili deležni enodnevnih ekskurzij in dela po skupinah na določeno temo. Projektni teden je trajal od točka, 29. 3. 2016, do petka, 1. 4. 2016, in se je zaključil v ponedeljek, 4. 4. 2016.

Slika 2: Naprava za zaznavanje atomov s pomočjo laserja

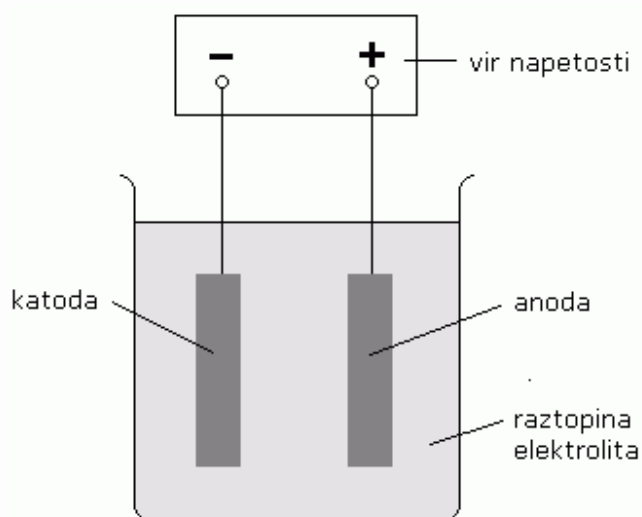
Slika 1: Mikroskop v Novi Gorici

V torek, 29. 3. 2016, smo imeli športni dan. Tekmovali smo v medrazrednih tekmovanjih v različnih panogah za naziv najboljši športni razred. Pomerili smo se v košarki, malem nogometu, odbojki in namiznem tenisu. Naš razredse je med 2. letniki strokovne šole uvrstil na 2. mesto.

V četrtek, 31. 3. 2016, in petek, 1. 4. 2016, smo v šoli delali po skupinah. 1. dan smo sestavili življenjepis o znanstveniku v obliki predstavitve, ki smo jo izvedli v ponedeljek. Naša skupina je predstavila francoskega fizika André-Marie Ampèra. 2. dan smo izvajali eksperimente in o njih sestavili strokovno poročilo. Naša skupina je raziskovala elektrolizo vode.

Slika 3: Most v Škocjanskih jamah

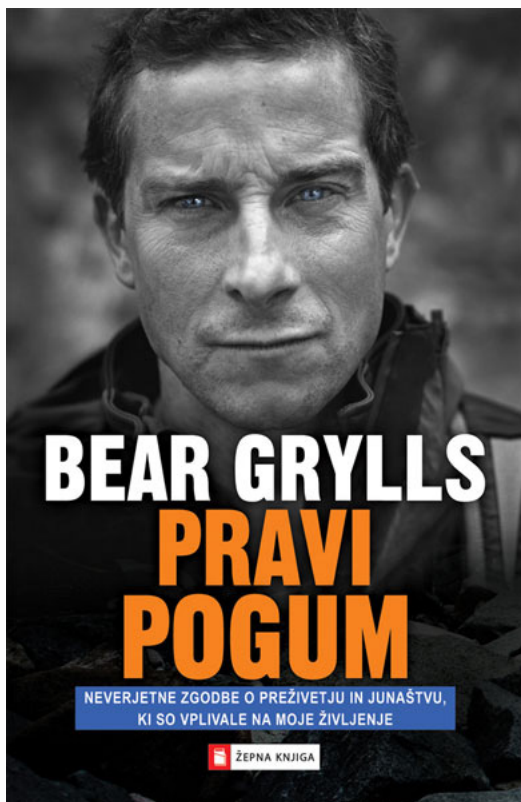
Slika 4: Elektroliza vode

V ponedeljek, 4. 4. 2016, pa smo predstavili znanstvenika in iz te predstavitve dobili tudi oceno. S predstavitvami smo zaključili Projektni teden.

Projektni teden se mi je zdel zanimiv, čeprav kemija ni ravno predmet, ki bi si ga dijak na računalniškem programu želel. Ekskurzija je bila poučna, saj so bile delavnice z različnih področij, tako da je vsak lahko videl nekaj, kar ga je zanimalo. Škocjanske jame in Projektni teden kot celota je bil pravi oddih od pouka, ki je v aprilu napolnjen s spraševanji in testi.

David Grabnar, R 2. B

PRAVI PODVIG — PREŽIVETJE V NARAVI

V oči mi je padla knjiga Beara Gryllsa Preživetje v naravi. Zanimala me je, ker sem na kanalu Discovery rad gledal njegove oddaje. Britanec Bear Grylls je pustolovec, včasih je bil pripadnik posebne vojaške mornariške enote SAS. V knjigi se predstavi kot voditelj resničnosti oddaje Neverjetno preživetje. Knjiga je posrečen vodič za bivanje v naravi. Bralcu predstavi vse radosti in težave, na katere naletimo ob taborjenju na prostem. Branje je zanimivo predvsem zato, ker avtor opisuje svoje izkušnje in spoznanja ter bralca uči spretnosti, ki so potrebne za preživetje v naravi.

V knjigi me je najbolj pritegnil avtor kot oseba, ker je pustolovec. Je vztrajen in se nikoli ne vda, nikoli ne kloni. Ima veliko idej, kar vrejo mu iz glave. Ob branju sem veliko razmišljal, kako bi ravnal sam, če bi se znašel v divjini narave – na primer na Aljaski, v Sahari, v džungli, v močvirju. Pri avtorju sta me še posebej prevzela njegovo znanje in iznajdljivost. Ve, kako premagovati naravne ovire, kot sta velik slap ali zasnežena gora, kako izdelati past, čoln iz tega, kar imaš pri roki v naravi, kako uloviti jelena ali rakovico in še marsikaj. Zanimivo je bilo brati, kako si v divjini priskrbiš in pripraviš hrano. Presenečen sem bil, ko sem bral, kaj vse je mogoče jesti. Nekatere stvari se ti ob branju kar priskutijo, a če si lačen, najbrž nisi prav preveč izbirčen. Bear Grylls si ob vsakem podvigu zastavi cilj – kako najti pot do civilizacije, kako ljudi opozoriti na požar in predvsem, kako preživeti. Če imaš cilj, vedno najdeš tudi pot.

Van Jermol, G 1. B

ZANIMIVI SVET BUTALCEV

Na knjižnem sejmu mi je vzbudila pozornost knjiga Butalci, saj je v meni obudila spomin na butalski humor. Vzel sem si knjigo v roke z namenom, da se nasmejem.

Knjiga je v resnici zbirka zgodb o mestu in prebivalcih Butal. V mestu so prebivali Butalci, ki nimajo ravno veliko pameti, saj so se sprli s pametjo in zmagali. Zgodbe govorijo, kako so Butalci sejali sol, pihali kašo, še preden je žito zraslo, kako so dobili grb in kako so prišli Turki v Butale.

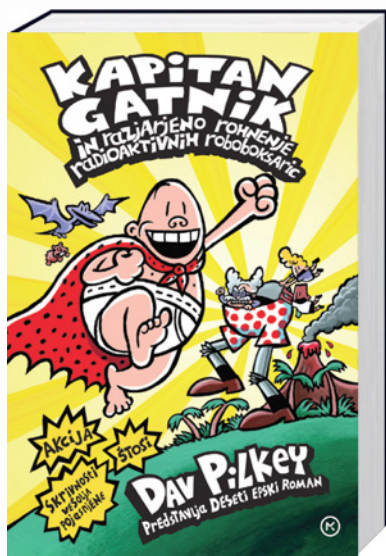
Zgodba o Turkih v Butalah je taka: Tiste dni v Butalah so se bali Turkov, saj so prinašali krivo vero. Zato so se Butalci zbrali in sklenili, da postavijo znak ob cesti z napisom: »Turkom prepovedana pot.« Vendar so menili, da je napis premil, zato so ga spremenili: »Turkom najstrožje prepovedana pot.« Spomnili so se, da bi Turek lahko prišel ponoči, zato so postavili čuvaja s helebardo, da bi ga ustavil. Tisto noč je čuvaja zvilo v trebuhu, zato je stopil stran, kjer se je olajšal. A se je postavil tja, kjer rastejo robide, ki so se mu zapele v hlače. Čuvaj je začel tuliti, meščani pa so slišali kričanje in se razbežali ter čakali do jutra. Ko je sonce vzšlo, so se meščani vrnili v Butale in bili presrečni, saj je njihova obramba delovala, ker ni prišel niti en Turek v mesto. Kasneje pa so robide požgali.

Za to knjigo sem se odločil, ker je bila njena vsebina malo znana in ker sem ljubitelj dobrega humorja. Mogoče res ni visoka stvaritev, a vendar je še zmeraj pomembna za slovensko književnost. Ta knjiga je knjiga dobrega humorja, ustvarjalnosti in zanimive vsebine, ki sem jo z veseljem bral in jo bom z veseljem še enkrat odprl.

Delo je napisal Fran Milčinski, slovenski pisatelj, ki se je na začetku ukvarjal z mladostnimi prestopniki in ga je zanimal vzrok za tako početje, zato je začel pisati. Njegov sin Frane Milčinski, znan kot Ježek, je avtor Zvezdice zaspanke. Zaradi tega razloga je priimek Milčinski pomemben v slovenski kulturi.

Jernej Toth, G 1. B

PO DOLGEM ČASU SPET KAPITAN GATNIK

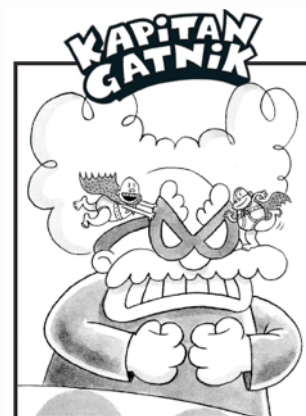

Pri založbi Mladinska knjiga sem opazil novo izdajo knjige Kapitan Gatnik, ki sem jo bral, ko sem bil mlajši.

To knjigo sem si izbral, ker me je spomnila na zabavno branje. V drugem razredu osnovne šole sem knjigo iste zbirke našel v bratovi sobi. Najbolj so me pritegnili slikogibi, ki so mi popestrili branje. S hitrimi gibi lista sem s sliko ustvarjal iluzijo premikanja junakov v zgodbi, kar se mi je takrat zdelo zanimivo. Ker so bile knjige obsežne za moja leta, me je to bolj zabavalo, manj pa branje same zgodbe.

Naslov knjige je Kapitan Gatnik in razjarjeno rohnjenje radioaktivnih roboboksaric. Knjigo je napisal Dav Pilkey. Izdala jo je založba Mladinska knjiga leta 2014. Obsega 216 strani z večjimi ilustracijami.

Zgodba se odvija okoli dveh junakov, Grega in Klemna, ki sta bila spremenjena v zlobna piflarska zombija, obsojena, da na veke vekov tavata po razdejanem postapokaliptičnem planetu. Osupljivi Kapitan Gatnik pa ju ne more rešiti pred to kruto

PADEL SI MI V OKO

usodo, ker je Zvončkohlač Cingelj s svojim časoplovom preprečil, da bi Grega in Klemen sploh ustvarila Kapitana Gatnika. Cingelj pa je s tem spremenil tok človeške zgodovine in mora potuhtati, kako ga bo spremenil nazaj. Nadaljevanje pa preberite sami!

Anonimus

TO SEM JAZ, ZLATAN IBRAHIMOVIĆ

Na knjižnem sejmu v Cankarjevem domu sem hitro opazil skupino knjig z življenjepisi znanih nogometašev in nogometnih trenerjev, kot so David Beckham, Diego Armando Maradona, José Mourinho. Mene pa je najbolj pritegnila avtobiografija Jaz sem Zlatan Ibrahimović. Na zadnji strani sem prebral »fanta lahko spraviš iz geta, geta pa iz fanta nikoli«.

Zlatan Ibrahimović ali Ibra, kot ga pogosto imenujejo, je trenutno igralec Paris Saint-Germain FC s številko 10 in kapetan švedske reprezentance. Menim, da je tretji najboljši nogometaš na svetu, takoj za Messijem in Ronaldom. Prevečkrat slišim, kako nekateri govorijo samo o tem, koliko denarja zaslužijo znani nogometaši, a se ne zavedajo, kako težka je pot do takšnega uspeha. Sam sem prebral že nekaj takšnih knjig in vem, da večina nogometašev prihaja iz revnih družin, kjer so morali vsak dan garati, zelo mladi zapustiti družino, da so postali to, kar so. Zlatanov prvi klub je bil MBI, igrali so na peščenem igrišču, na treninge pa se je vozil z ukradenim kolesom. Ibra v knjigi prizna, da je kradel in da se je včasih na trenerje jezil in na njih kričal. Pravi, če ne bi postal nogometaš, bi morda postal zločinec. V knjigi opisuje tudi dogodke, ki so skoraj končali njegovo kariero, njegove slavne gole, njegovo družino, spor s Pepom Guardiola in še in še.

Knjiga obsega 398 strani. Na naslovnici je Zlatan Ibrahimović, na zadnji strani pa kratek izsek iz knjige. Na prvi strani je napisal, da je ta knjiga posvečena družini in prijateljem ter vsem tistim, ki so ga spremljali skozi

leta in mu stali ob strani. Na začetku je napisana tudi zasedba vlog, nekje na sredini je sedem listov sestavljenih samo iz slik, na koncu pa je zapisana karierna časovnica. Kar knjigo v roke in jo prebrati!

Gašper Levačič, G 1. B

Na knjižnem sejmu Valvazorjeva Slava

Knjižni sejem se je začel pred 31 leti, ko je Tina Kramberger prišla na idejo, da bi se državljanom enkrat na leto ponudile knjige z vseh vetrov na enem mestu. Z razvijanjem te ideje je kmalu dosegla, da se je zgodil 1. Slovenski knjižni sejem. Na knjižnem sejmu se podeljuje tudi veliko nagrad s področja literature.

Med ogledom knjig, ki so jih ponujale različne založbe, nam je posebno pozornost pritegnila steklena vitrina, ki je predstavljala stojnico slovite mojstrovine barona Janeza Vajkarda Valvasorja, SLAVA VOJVODINE KRANJSKE.

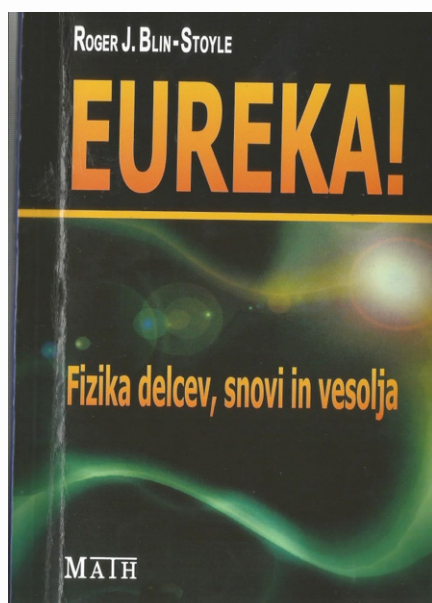
Slava vojvodine Kranjske je eden izmed simbolov slovenstva, temeljni kamen slovenske zgodovine, polihistorško delo, ki je izšlo leta 1689 v Nürnbergu v nemščini, in velja za največje delo barona Janeza Vajkarda Valvasorja. Še danes je eno izmed najpomembnejših znanstvenih del o Cerkljiškem jezeru, v katerem je bilo zajeto vse tedanje in dotedanje vedenje o naši deželi in prebivalstvu.

Celotno delo zajema 15 knjig, vezanih v 4 dele, ki obsegajo skupaj 3.532 strani velikega formata, poleg tega pa še 24 prilog in 528 bakrorezov. Valvasor je predstavil Kranjsko s pomočjo zgodovine, geografije, topografije, medicine, etnologije, biologije, geologije in drugih ved. Slava vojvodine Kranjske je tako prvi sistematični prikaz naše zgodovine, ozemlja in načina življenja, in še danes, na začetku 21. stoletja, vzdrži večino meril resnega znanstvenega dela.

Mark Breznik, G 2. A
 Nejc Kosanc, G 2. A
 Đorđe Jovanović, G 2. A
 Mitja Aljaž Boltežar, G 2. A

Roger J. Blin Stoyle: EUREKA

Knjiga, poimenovana po slavnih besedah Arhimeda, slovitega grškega matematika, prinaša k nam osnovno in višje znanje fizike na enostaven način.

Ko sem se sprehajal po knjižnem sejmu, sem že ob prvem obhodu videl to knjigo, a sem šel mimo. Ob drugem obhodu pa sem se ustavil in si knjigo podrobneje ogledal, saj me je pritegnila naslovnica. In odločil sem se, da jo kupim in z vami delim nekaj zanimivosti.

Eureka je knjiga, ki na enostaven način opisuje osnove in tudi višje fizikalne zakonitosti. Najbolj všeč mi je, da je skoraj vsa snov ubesedena, le tu in tam se pojavijo enačbe, ki se jim ne moremo izogniti, skupaj z nekaj skicami. Knjiga je prvotno izšla v angleškem jeziku, pod enakim naslovom, saj beseda eureka izhaja iz grščine in pomeni našel sem. Anekdotično jo je izrekel Arhimed.

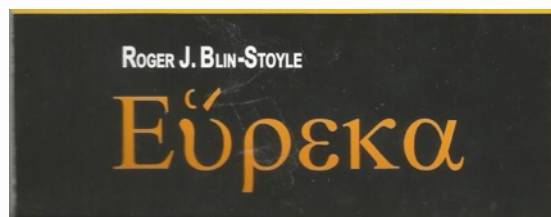
V knjigi je najprej opisano razumevanje sveta okrog nas z vsemi zagonetkami, ki se porajajo ob vpeljevanju fizike v

naše zaznavanje sveta. Opisano je tudi, kaj se pri tem uporablja. V naslednjem poglavju sledi razlaga o gibanju in povezavi gibanja s silo, energijo, valovanjem in nekaterimi sistemi. Sledi poglavje o lastnostih snovi, torej atomov in molekul ter njihovem obnašanju.

V povezavi s tem je opisana tudi notranja energija, toplota in temperatura ter termodinamični zakoni. Naslednje poglavje govori o elektromagnetizmu, električni in magnetni sili ter s tem povezanimi pojavi. Zanimivo je poglavje o kvantni fiziki in atomu, kjer so opisani posamezni elementi kvantne fizike. Sledijo opisi prevodnikov in izolatorjev. Sledi tudi poglavje o Einsteinovi relativnostni teoriji, opisani v svoji veličini in poglavje o atomskem jedru in z njim povezanih reakcijah, torej jedrski fiziki. V predzadnjem poglavju sta opisani astrofizika in kozmologija, v zadnjem poglavju pa najtežja stopnja fizike, teorija vsega. Povsem na koncu je še slovar s pomembnimi pojmi in stvarno kazalo.

Knjigo bi priporočil vsem, ki jih zanima fizika, a niso ravno ljubitelji enačb. Knjiga je tudi odlična za nas dijake, saj so razlage bistveni element knjige in le-te nujno potrebujemo.

Matej Poljanšek, G 1. B

Karikatura: Mojca Stare Aljaž

Meta Blatnik, G 2. A

Nostalgija po Vegovi

Mitja Amon je pred nekaj leti obiskoval elektrotehniški program Vegove, zato sva ga prosili, da z nama deli nekaj izkušenj in utrinkov iz svojih štirih let na Vegovi.

Kdaj si obiskoval Vegovo in kateri program?

Končal sem jo leta 1992, torej sem začel leta 1988. Obiskoval pa sem program elektrotehniške srednje šole, bolj natančno šibka vezja, kot smo temu rekli takrat.

Kateri predmeti so ti bili najbolj pri srcu in katerih nisi maral?

Zelo so mi bili všeč logični in tehnični predmeti, kot so bili digitalni sistemi, matematika in fizika. Najmanj pa mi je bila pri srcu slovenščina.

Kateri dogodek oziroma kaj se ti je iz tvojega časa na Vegovi najbolj vtisnilo v spomin?

Najbolj se spomnim fantov. Mislim, da takrat na šoli ni bilo nobenega dekleta. Spomnim pa se tudi protesta, saj smo bili prva generacija, ki je po dolgem času imela maturo. Torej smo tri tedne pred maturo protestirali in dosegli, da smo pisali samo dva predmeta na maturi, in sicer enega po izbiri in matematiko ali slovenščino. Jaz sem si takrat izbral matematiko in digitalne sisteme in po domače rečeno raztural oba predmeta.

Se ob pogledu na današnje profesorje katerega spomniš?

Najbolj se spomnim profesorja Janeza Pešca. Dobro se spomnim tudi profesorja Lazarja, ki me sicer ni učil, vendar je učil mojega prijatelja. Spomnim se tudi profesorja Orehka, ki me je učil vezje pri praktičnem pouku in moje profesorice angleščine, profesorice Fink.

Ali to izobrazbo sedaj uporabljaš tudi pri delu?

Pravzaprav nisem nadaljeval v to smer, saj sem trenutno ekonomist oziroma finančnik.

Če bi danes izpolnjeval vpisnico za srednjo šolo, ali bi se spet odločil za Vegovo?

Če bi me to vprašali deset let nazaj, ko sem Vegovo sovražil, bi rekel ne. Zdaj pa na to gledam kot na zelo pozitivno izkušnjo, saj sem se veliko naučil in imel zelo dobre sošolce. Čeprav se zdaj poklicno ukvarjam s povsem drugim področjem, mi vseeno zelo prav pride matematično oziroma tehnično razmišljanje o stvareh, ki ga verjetno ne bi imel, če ne bi tista štiri leta gulil klopi na Vegovi.

Po intervjuju sva se Mitji zahvalili za njegov čas in sodelovanje in še nekaj časa z njim obujali spomine na Vegovo in profesorje, ki učijo tudi naju. Zdelo se nama je, da se je ob tem vrnil v svoja srednješolska leta.

Ana Petrinc, G 2. A

Barbara V. Vasić, G 2. A

Vegova skozi oči naše profesorice geografije

Kljub temu, da je na Vegovi poudarek na tehničnih predmetih in matematiki, ne smemo zanemariti geografije in profesorice, zato sva se s sošolcem odločila, da se za spremembo malce posvetiva prof. Slavici Škerbot, ki nas v prvih dveh letnikih šolanja na Vegovi poučuje geografijo.

Kaj vas navdušuje pri geografiji?

Geography is discovery... piše na enem izmed plakatov v naši učilnici. Je nenehno potovanje (s povratno vozovnico) nazaj, v geološko preteklost, po odgovore na vprašanja o sedanji podobi našega »modrega« planeta. In to s ciljem ozavestiti nujnost odgovornega ravnanja vsakega izmed nas. Bližnja prihodnost našega planeta je namreč v mislih in dejanjih človeka. Znanje geografije bogati splošno razgledanost in pomaga razumeti svet, v katerem živimo.

Ali radi poučujete na Vegovi?

Seveda! Če drži rek »Šola - drugi dom ...« potem to zame neprekinjeno velja že od sedmega leta starosti pa do danes; torej že kar nekaj desetletij. No, Vegova - moj drugi dom pa od daljnega, prelomnega leta 1990/1991. In s ponosom sem vegovka! Ali se to ne vidi?

Kakšne izkušnje imate z dijaki Vegove?

V četrto stoletje na Vegovi 4 se je zagotovo nabralo veliko najrazličnejših izkušenj. In izkušnje nas bogatijo. Tudi manj lepe, neprijetne izkušnje so potrebne, saj se z njimi kalimo in osebno rastemo. Moram pa reči, da je bilo takih malo in veliko več lepih, prijetnih, svetlih in seveda tudi duhovitih trenutkov in doživetij. Solze in smeh ... sekvenci, ki nas spremljata skozi vsa življenjska obdobja. No, mislim, da je pa prva pri vas vegovcih (beri: fantih!) manj prisotna, ali se pa vsaj izraža na drugačen način ...

Ali ste si vedno želeli poučevati ali ste si kdaj želeli početi kaj drugega?

Da bom »tršica« sem vedela že v prvem razredu osnovne šole. Zelo rada sem hodila v šolo (op. vsak dan 10 km!).

Tovarišice so name naredile izjemen vtis.

S čim se ukvarjate v prostem času?

Z Zemljo in zemljo (ha)! Rada si ogledam oddaje in filme z geografskimi vsebinami, sprošča in napolni z energijo me pa neposredni stik z geosfero. (Saj še vesta, kaj pomeni ta pojem?) Delo na vrtu, obiranje oliv, trgatav v sončni Istri ...

Kako bi se opisali kot profesorica?

Uh, težko vprašanje ... Odgovor poznata vidva, a ne?

No, mogoče prevečkrat pohvalim in premalo pokaram. Menim, da pri večini otrok in mladostnikov pohvala ali vsaj vzpodbudna beseda učinkuje zdravilno; vsaj delno olajša simptome neuspeha, kot so resigniranost, občutek nemoči, brezizhodnosti iz nastale situacije. Vendar moje dosedanje izkušnje, še zlasti pri poučevanju prvošolcev, potrjujejo, da empatija z mladostniki, torej občutek za ljudi, potrpljenje, pozitivna in optimistična klima v razredu ter seveda smisel za humor obrodijo dobre rezultate. Cilj vsake družbe je namreč vzgojiti generacije pogumnih, samozavestnih in ponosnih ljudi.

Ali bi raje poučevali na kakšni drugi šoli?

»Non, je ne regrette rien.« Poznata to pesem kultne francoske šansonjerke (op. E. P.)? Najbrž ne. Pa naj bo to vajina domača naloga (he). Kar mamici povprašajta ...

Kako bi opisali tipičnega vegovca?

Hm, tipičnega ...?

V edoželjni (> 45 min)

E nergije polni/energični (220V)

G lasni (> 60 db)

O zaveščeni (> pravice in < dolžnosti?)

V estni/vihravi (2 m/s)

C arski

I znajdljivi

Rada bi se zahvalila profesorici Škerbot, ker si je vzela čas za odgovore in upava, da ni bilo prenaporno.

Tim Tavčar, G 2. A
Anže Mehič, G 2. A

FOTO: Nejc Kosanc

HODIM V KINO

JULIJA IN ALFA ROMEO – premiera in tiskovna konferenca

Film smo si vegovci ogledali kot eni prvih, in sicer septembra v Kinu Bežigrad, kjer je potekala prva projekcija filma. Povabljeni smo bili, da kot novinarji sodelujemo na tiskovni konferenci, in tisti največji filmofili smo seveda zgrabili priložnost. Na tiskovni konferenci so sodelovali Aleksandra Balmazović, Andrej Nahtigal in mlada igralca Katja Škofic ter Jan Gerl Korenč in pa režiser filma Blaž Završnik.

Predvsem so poudarili dejstvo, da je film nastal zaradi pomanjkanja mladinskega filma na slovenski sceni in da so želeli v mladih obuditi zanimanje za slovenski film, pri čemer pa imajo največ možnosti s čisto romantično komedijo. Mladi glavni igralci (Dario

Nožič Serini, Špela Colja, Katja Škofic, Jan Gerl Korenč) so prvič nastopali v celovečernem filmu in zato je bilo zanimivo poslušati njihova občutja in pripetljaje s snemanja ter njihove komentarje na sam film.

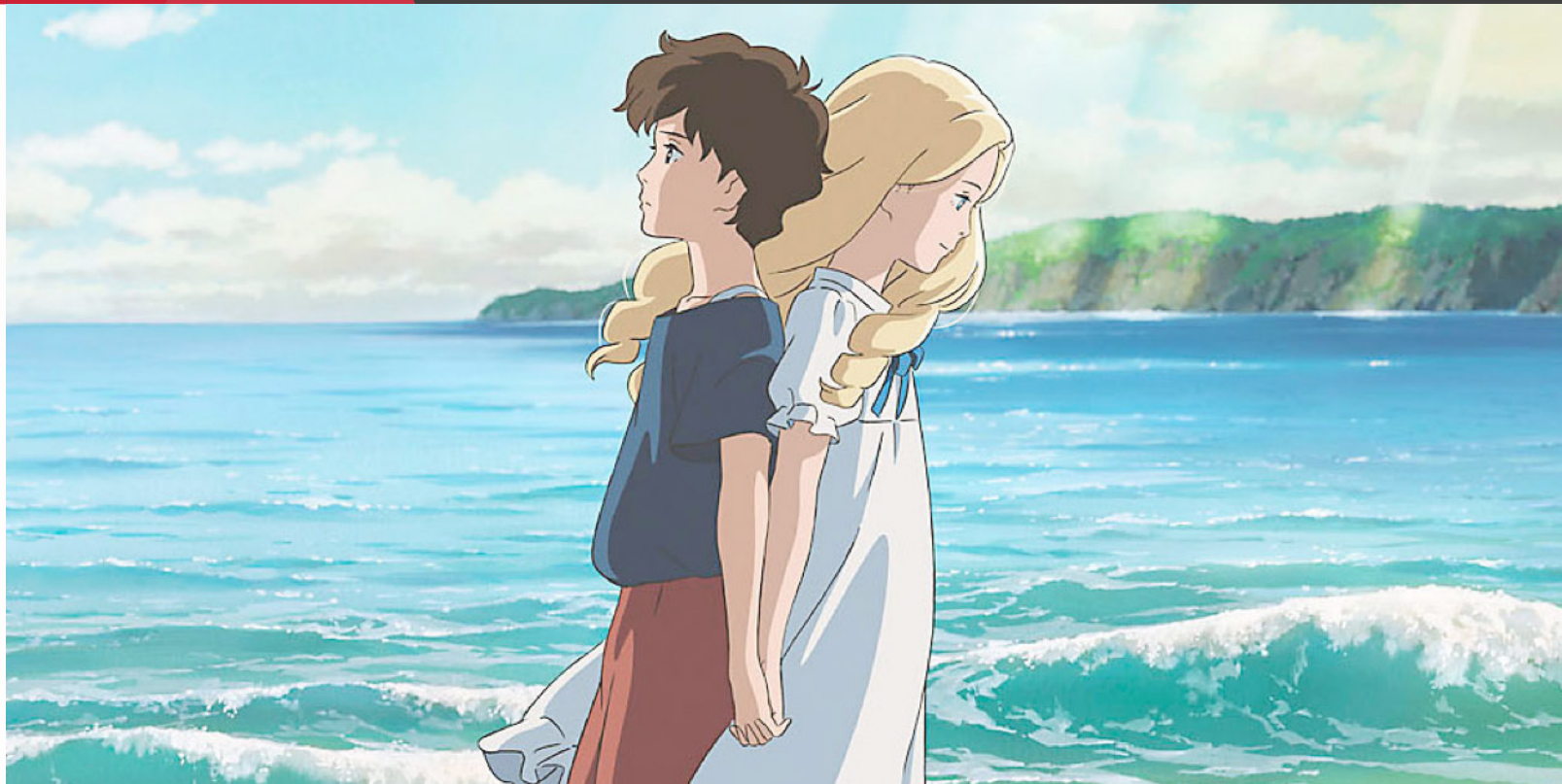
Julija in alfa Romeo

Šola, ljubezen, žur, seks, prijatelji, sanjarjenje. To je vse, kar potrebuje sodobna mladinska komedija. In prav vse to je z vesno nagrajenemu režiserju Blažu Završniku uspelo zaobjeti v njegovem novem celovečercu, namenjenemu mladim, Julija in alfa Romeo. Zgodba govori o mladem postavnem srednješolcu Tilnu in njegovi atraktivni, zabavni, seksi puncu Leni, ki za nekaj časa odide k očetu v Nemčijo. Oba se zaobljubita, da se bosta zvesto čakala, a Tilen se kaj kmalu začne dolgočasiti, zato se zbliža s svojo prijateljico Saro. Sprva so to samo prijateljski pogovori ob kavi in inštruiranje matematike, kasneje pa preraste v malo romantično zvezo. Zgodba se nato kar nekajkrat zaplete, Tilen in Sara se spreta, Tilnov prijatelj Željko poskrbi za nekaj komičnih vložkov, zaključni izpiti Tilnu in Željku še dodatno zagrenijo poletje itd. Dogajanje in vzdušje je precej podobno klasičnim hollywoodskim romantičnim komedijam. Ravno na to pa sta produkcija PERFO in režiser Rok Završnik ciljala, saj sta hotela film približati najširši slovenski publiki. Izkazala se je tudi mlada igralska zasedba, ki je prav s svojo igrivostjo in mladostno norostjo pritegnila mlade gledalce. Med tehničnimi dosežki pa v filmu najbolj izstopa glasba. Napisal jo je priznani slovenski DJ Gramatik, ki že nekaj let deluje v Ameriki. V splošnem je projekt dosegel svoj namen in uspel privabiti ciljno publiko, spomnili pa se ga bomo kot enega tistih, ki smo si jih ogledali na sproščujoč petkov večer.

MUSTANG

Prvenec v Turčiji rojene francoske režiserke Deniz Gamze Ergüven je eden izmed mnogih filmov v današnjem času, ki izpostavlja problem svobodnega odločanja in položaja žensk v današnji družbi. Nominiran za oskarja v kategoriji Najboljši tujejezični film ter nagrajen z različnimi drugimi priznanimi nagradami pa je to eden tistih redkih, ki se jim uspe približati širši publiki. Zgodba se začne z nedolžnim mladostniškim rajanjem, ki ga vaško govoričenje hitro spremeni v spolno zlorabo. Muslimanski starši petih deklic zaradi strahu, da ne bi do poroke »ostale čiste« – in tako bile nezaželenne pri moških – takoj ukrepajo in jih dobesedno odrežejo od zunanjega sveta. Zaprejo jih v hišo in jim pripeljejo varuške, ki jih učijo postati gospodinje. A režiserka nam skozi zgodbo z različnimi duhovitimi prizori pokaže, da upanje še obstaja. Punce si kljub strogemu nadzoru privoščijo razne potegavščine, pobegnejo skozi okno, oblačijo svoja »nagajiva« oblačila. Tako film pričara vedro vzdušje, s katerim ponazori, da se dekleta v zatiranih deželah s trdno voljo in odločnostjo spoprijemajo s težavami in verjamejo, da se bodo nekoč razmere izboljšale. Tudi zgodba se precej nevtravno konča. Dve od petih deklic uspešno zbežita od doma in s pomočjo starejšega moškega, ki mu zaupata svoje težave, pobegneta v Carigrad, kjer zaživita novo življenje. Dve sestri so starši z vnaprej dogovorjenimi porokami poročili, ena od sester pa si je zaradi vseh pritiskov vzela življenje. Tak razplet se najbolj približa današnji situaciji, kjer nekatere družine in državna vodstva še vedno vztrajajo pri tradicionalnem načinu življenja, čedalje več pa se jih prilagaja razmeram v svetu in tako omogočajo svojim otrokom in državljanom pripadajočo svobodo.

Luka Dragar, G 2. B

KO JE BILA MARNIE TAM (2014)

Studio Ghibli je eden najuspešnejših japonskih studiev, znanih po vsem svetu. Na področju animacije je skorajda edini resnejši konkurent ameriškemu Disneyju.

Eno izmed najbolj znanih Ghiblijevih del je vsekakor Čudežno potovanje (Sen to Češiro no Kaminakuši – 2001), ki je postal najuspešnejši film v japonski zgodovini in je poleg tega prejel tudi oskarja.

15 let kasneje pa si je film Ko je Marnie bila tam (Omoide no Marnie) prislužil studiu še en zlati kipec. Deležen je bil mnogo pozitivnih kritik, četudi je nekoliko drugačen od legendarnih del Mijazakija, po katerem je studio postal znan.

Zgodba govori o 12-letni deklici Anni, ki živi pri rejnikih v Saporu. Nekega dne doživi v šoli astmatični napad, zaradi katerega jo rejnica Joriko poleti pošlje na podeželje, da bi se njeno zdravstveno stanje izboljšalo. Tam se navduši nad zapuščenim, napol uničenim dvorcem, v katerem neke noči opazi luč. S čolnom privesla na drugi breg, kjer jo pričaka zlatolasa deklica Marnie, s katero Anna postane zelo dobra prijateljica.

To je prvi Ghiblijev film, v katerem nastopata dve glavni osebi. Anna je po zunanosti zelo značilna Ghiblijeva junakinja. Kratki lasje, kratka majica in kratke hlače ali krilo je slog, ki smo ga že videli v številnih filmih, kot so Moj sosed Totoro (Tonari no Totoro – 1988), Šepet srca (Mimi vo Sumašeba – 1995), Kikijina dostavljalna služba (Majo no Takjubin – 1989) in še bi lahko našteval.

Režiser Hiromasa Jonebajaši je zelo dobro označil glavno junakinjo Anno, ki je odtujena od družbe in njenih rejnikov. Lepo sta prikazana njen beg od ljudi v naravo in ljubezen do risanja. Marnie pa je veliko bolj skrivnostna. Njeno zgodbo sicer izvemo na koncu, vendar je slabo karakterizirana. Razen besede »prijazna« ne morem povedati prav nič več o njeni osebnosti.

Film žal ne ohranja gledalčeve pozornosti, zaradi česar se je na trenutke zdel razvlečen.

Dogajanje na platnu se mi je zdelo zelo statično. Glede na to da se scena v tem filmu ne spreminja prav pogosto, bi lahko v ozadje dodali vsaj premikanje trave v vetru ali pa počasno pomikanje oblakov po nebu. Namesto tega so ozadja skoraj povsod neanimirana, kar ni nujno slabo, če je dogajanje v ospredju dinamično in se scenografija hitreje spreminja, kar pa se v tem filmu ne.

Pogrešal sem tudi zunanje značilnosti oseb, kar je obvladal upokojeni Hajao Mijazaki: specifičen način hoje, obnavanje čevljev ...

Vendar ni vse slabo. Jonebajaši se je zelo potrudil pri pomikanju kamere, kako oseba pride in odide iz kadra, kako pokazati veličastnost ... Vse to je dobro premišljeno, zaradi česar je film zelo fluiden.

Filmska glasba ima sicer nekaj skladb, ki gredo prav dobro v uho, vendar v celoti ni nič posebnega.

Ghibli brez Mijazakija

Mnogi pravijo, da Ghibli brez Mijazakija nikoli ne bo več to, kar je bil, in da studiu ne bo nikoli več uspelo sproducirati takih mojstrov, kot jih je pod Mijazakijevim vodstvom.

To je po eni strani res, po drugi pa ne. Vsi pričakujemo, da novi avtorji posnemajo Mijazakija, kar na nek način tudi počnejo. Vendar medtem ko novi avtorji vpeljujejo nove prvine filma, v katerih so mojstri, se mi gledalci še zmerom osredotočamo na stvari, ki jih je novi režiser naredil drugače, kot bi jih Mijazaki. Režiserji, kot je Jonebajaši, so tako zasenčeni od uspeha, ki ga je bil deležen njihov predhodnik. Zato je morda čas, da damo priložnost tudi novim avtorjem, da pokažejo, v čem so dobri.

Kljub vsemu bi ogled filma Omoide no Marnie priporočil vsem ljubiteljem japonske animacije in pa tudi novincem v tem filmskem žanru. Če vam bo oz. vam je bil film všeč, vam predlagam, da si ogledate še ostala Ghiblijeva dela, med katerimi sem prepričan, da boste našli kaj po svojem okusu.

Govori se, da je to zadnji film velikega studia Ghibli.

Goro Mijazaki, ki je sin velikega avtorja, je izbral drugačno pot od svojega očeta.

Začel je delati TV-serijo Ronja, razbojniška hči (Sanzoku no Musume Ronja), ki pa uporablja 3D CG (3D-računalniško grafiko), česar Ghibli ni uporabil nikoli prej. Studio se bo v prihodnosti osredotočal na ustvarjanje krajših animacij oz. TV-serij, kdaj pa bomo videli naslednji film (če ga bomo), pa je vprašanje časa.

Gregor Pogačnik, G 2. B

PRINC (PRINS)

Princ je nizozemski film producenta Sama de Jonga, ki govori o življenju mladega Ayoubu in o njegovih prijateljih, ki cele dneve posedajo na igrišču, jedo bučna semena ter se pogovarjajo o poljubljanju deklet.

Princ sledi 17-letnemu Ayoubu na poti premagovanja svojih strahov, nasprotnikov ter osvajanja svoje ljubezni. Kavalirski je najboljša beseda za opis Ayoubu, saj je to fant, ki hkrati skrbi za svojega narkomanskega očeta, svojo polsestro in njuno biološko mater in mu preostane le malo časa, ki ga porabi za druženje ter laganje o tisti puncici, ki jo je poljubil "dolgo časa nazaj".

Vizualno je princ neverjeten. Kader za kadrom so barvna paleta ter snemalni koti tako lepo usklajeni in prijetni, da bi si zelo rad kakšnega natisnil ter ga obesil v svoji sobi. To je glavni razlog, zakaj mi je bil film všeč. Klub vsemu ima Princ tudi svoje pomanjkljivosti. Prisiljena zgodba ter zaključek kot iz pravljice sta uničila možnost za zelo čustveno ter verjetno zgodbo. Igralci niso bili najbolj prepričljivi, vendar njihova igra ni bila nikoli tako slaba, da bi odvrnila od gledanja filma.

Film priporočam vsakomur, ki ga zanimajo kinematografija, fotografiranje in umetnost, ter tudi komurkoli, ki si želi preprosto zapraviti čas.

Jure Gruden, G 2. B

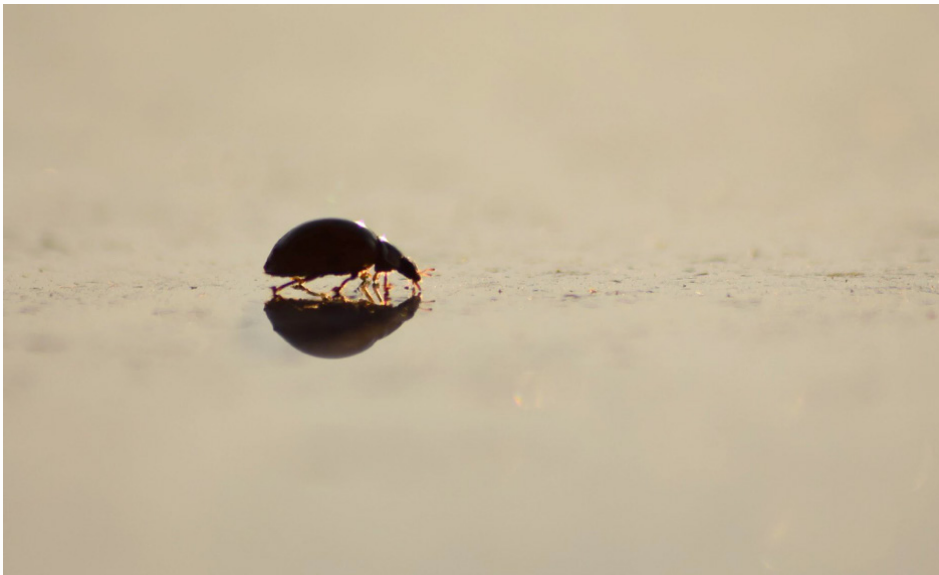
MEDITERRANEA

Arabski razbojniki blizu Italijanske obale napadli ladjo libijskih beguncev. Kot da bi stavek iztrgali direktno z naslovnice današnjega časopisa. Film Mediterranea, ki je bil v Sloveniji letos predstavljen na festivalu Liffe, eden od treh nominirancev za prestižno nagrado lux evropskega parlamenta, prikazuje potovanje in probleme, s katerimi se soočajo begunci, prebežniki, migranti v današnjem času. Zgodba spremlja dva brata, Ayivo in Abasa iz Burkine Faso, ki skušata pripotovati v Evropo v upanju, da bosta tu našla službo in preskrbela družino, ki sta jo pustila za seboj. Film se začne, ko sta že prišla do Alžirije in se s svojo skupino odpravljata peš čez Libijsko puščavo do obale, od koder bi ju ladja odpeljala čez Sredozemsko morje v Italijo. Že v puščavi jih napadejo razbojniki, potem pa se z njimi soočijo še enkrat na pol poti proti Italiji, kjer jim pirati ukradejo ladjo. Po nekaj urah jih sredi morja reši italijanska policija. Imajo tri tedne časa, da si poiščejo službo. Čeprav si jo Ayiva hitro najde, sta oba presenečena nad tamkajšnjimi razmerami beguncev in prebežnikov. Kmalu ugotovita, da najtežji del njune naloge ni bila pot do tja, ampak obstanek in vključitev v tamkajšnjo družbo, ki se tudi sama sooča z različnimi težavami. Tako se njuno utopično potovanje konča in prisiljena sta v vrnitev v Afriko. Režiser Jonas Carpignano izpostavi prav to. Prava težava se ne skriva v prostoru, kamor bi Evropa nastanila begunce in migrante, ampak v njihovem integriranju v evropsko in zahodno družbo.

Luka Dragar, G 2. B

Ljubljanski vrvež

Sredi sončnega dne sem se s fotoaparatom sprehajal po Ljubljani. Bila je sobota, zato je bilo povsod veliko ljudi. Ko sem šel prek Prešernovega trga, sem bil presenečen, ko sem zagledal, kakšna gneča je na Čopovi ulici, zato sem tja usmeril fotoaparata in pritisnil. In iz nenadnega trenutka osuplosti je nastala živa slika, ki prikazuje lepoto in vrvež natrpance in žive ulice. Takoj nam padeta v oči očka in hčerka s kolesarsko čelado na sredini slike, ki razbijeta barvitost in zmešnjavo ostalih ljudi. Zadaj sta s sončnim zahodom osvetljeni zgradbi, ki celoto slike uravnesita med neredom v spodnjem delu slike in redom v zgornjem.

Pikapolonica in njen zvesti prijatelj

Kdo je podnevi naš zvesti spremljevalec, ponoči pa pobegne, ker se na smrt boji teme? Prikličemo ga le, če prižgemo luč ...

Le kaj se bo ujelo?

Kaj vidite na sliki? Glede na naslov lahko sklepamo, da gre za neko mrežo. Vendar je celotna slika, ki se nagiba k abstrakciji, le prispodoba za ujeti trenutek, v katerem sem v objektiv fotoaparata ujel ta pogled. Takoj me je navdušilo ravnovesje med samo mrežo in barvami neba, ki se počasi in enakomerno prelivajo v ozadju. Tudi kvaliteta in način, kako je končna slika predstavljena, poudarjata glavno bistvo slike. Mreža in nebo predstavljata nekaj obstojnega, neminljivega. Nebo kot večno oko nad nami, ki spremlja vse grozote in lepote našega sveta. In mreža, ki tukaj predstavlja nekaj, kar te spomine lovi. Vprašanje Le kaj se bo ujelo? se torej nanaša na vse dogodke, ki jih bo mreža "ujela" in jih tam skrbno hranila.

Luka Dragar, G 2. B

Tudi to je šport: floorball, hokej na parketu

Mogoče ste nekateri že slišali za šport imenovan floorball oziroma dvoranski hokej. Šport, ki se zdi na prvi pogled na las podoben hokeju, pa je vendar popolnoma drugačen.

Floorball se je razvil na Švedskem med leti 1960 in 1970. Šport se je nato sprva razširil v ostale skandinavske države, kasneje pa tudi v preostalo Evropo. Dandanes pa postaja vso bolj popularen v Severni Ameriki in v bolj razvitih državah Azije. Leta 2014 je bilo na vsem svetu registriranih 300 133 igralcev floorballa.

Osnovna pravila tega športa so zelo podobna pravilom hokeja. Vsaka ekipa ima na igrišču pet igralcev in vratarja, igralci pa se skozi potek tekme neprestano menjajo. Cilj igre je, da ekipa doseže večje število golov kot nasprotna ekipa. Kljub temu pa lahko hitro opazimo veliko razlik med obema športoma. Pri floorballu se uporablja plastična palica, namesto paka pa se uporablja plastična

žogica. Nekateri razlikosti pa se nahajajo tudi med pravili. Za razliko od hokeja pri floorballu ni prepovedanega položaja, vratar nima palice, ustavljanje žogice z roko pa je prepovedano. Poleg vsega tega je floorball tudi veliko manj grob, saj se vsako nepravilno odiranje in udarci po palici kaznujejo, ob hujših prekrških pa lahko igralec prejme tudi dvominutno izključitev.

Kot pri vsakem drugem športu poznamo tudi pri floorballu najrazličnejša tekmovanja. Svetovno prvenstvo v floorballu poteka na dve leti od leta 1996. Daleč najuspešnejša ekipa je ekipa Švedske, ki naslova svetovnega prvaka ni osvojila le dvakrat, ko je v finalu izgubila proti Finski. Na uradni lestvici Mednarodne floorball zveze je na prvem mestu Švedska, sledi ji Finska, na tretjem mestu je Švica in na četrtem Češka. Slovenija je na 27. mestu. Mednarodna floorball zveza pa si tudi že nekaj časa prizadeva, da bi floorball postal eden izmed olimpijskih športov.

Državno tekmovanje poteka tudi v Sloveniji. Slovenska floorball zveza organizira državna prvenstva za mladinske kategorije od 9 do 19 let. V članski kategoriji pa v Sloveniji obstajata dve ligi: Elitna slovenska floorball liga in Prva slovenska floorball liga. Državno prvenstvo poteka od leta 2001, v Sloveniji pa trenutno tekmuje 12 ekip, najuspešnejše moštvo pa je ekipa iz Škofje Loke, ki je naslov prvaka osvojila kar 11-krat.

Floorball pa se in se še bo razvijal in širil, tako po svetu kot v Sloveniji. Dokaz, da Slovenija postaja vse močnejša v floorballu, je v tem, da je letos naša reprezentanca organizirala kvalifikacije za svetovno prvenstvo, ki je potekalo v Litvi konec letošnjega leta.

Urban Mrak, G 2. A

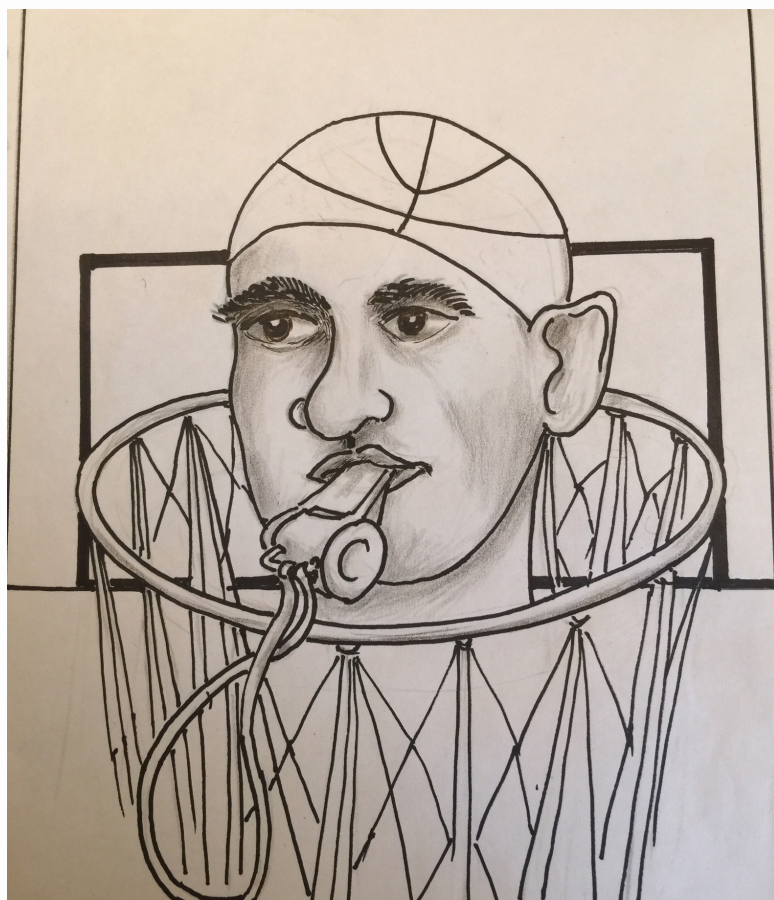
Streljanje

Streljanje se v glavnem deli na 4 dele. Trap, kjer streljajo glinene golobe s šibrovkami, nato je hitrostno, kjer poskuša v čim krajšem času zadeti čim boljše zadetke, sledi praktično ali borbena, ki je bolj uporabljeno kot usposabljanje za vojsko in policijo. Cilj je, da v čim krajšem času pretečeš poligon in se ob tem hitro odzoveš na sovražne tarče, ki jih moraš ustreliti, ali na nedolžne tarče, kjer je vse v čim boljšem zadetku. Že peto leto treniram in tekmujem v tej disciplini. Uporabljam zračno orožje, pištolo in puško, s katero streljam jaz, ter samostrel, malokalibrsko orožje ter velikokalibrsko orožje. Streljamo na razdalje: 10 m z zračnimi ter 25 m, 50 m, 100 m z malimi ter 500 m z velikimi kalibri.

Točno ali pogovorno precizno streljanje zahteva veliko duševne vzdržljivosti. Vendar rek, da za streljanje potrebuješ »doktorsko roko in sokolje oko« ne drži, saj je za mirno roko potrebno le pravilno dihati, slab vid pa se da odpraviti z očali. Vse, kar potrebuješ, so mirni živci. To je edini talent, ostalo pridobiš s treningi.

Vendar je konkurenca izredno močna. Tarča je razdeljena na 9 kolobarjev ter srednjo piko, imenovano center, ki je vreden 10 točk, in 9 točk, če je krog naboja točno sredinsko pokrit s sredino tarče. Ostali kolobarji so vredni po 1 točko manj z vsakim, ko se oddaljiš, dokler ne prideš izven črte zadnjega kolobarja, kar je 0 točk. Vsak kolobar je tudi razdeljen na 10 delov oz. decimalke. V moji starostni kategoriji (kadeti) se strelja 40 strelav, kar pomeni, da je največ možnih točk 436. Za to, da bi bil v svoji konkurenci tretji, bi moral nastreljati 396 točk, kar pomeni, da bi moral biti skoraj vsak strel v center. Ljubim ta šport!

Jan Hribar, R 1. A

Karikatura: Igor Vulić

Tilen Zupanc, G 2. A

The Science and Technology of World War II

The modern world would be much different if it hadn't been for the World War II; many everyday objects in use today were first developed for military purposes and only later found their way into the consumer market.

So which fields evolved most? Here are just some examples of how the World War II changed daily lives. The first electronic computers were built and refined to crack the German »Enigma« codes and to help calculate more advanced battlefield equations. The soldiers even got some of the first portable »computers« to use on the field. The team that helped to send people to the Moon started their careers as weapon engineers for the Nazis, designing rockets that killed thousands of civilians. There would probably be no GPS without the first British radars that helped to defend against air attacks and to determinate the location of military ships and planes, which also set the foundations for modern television.

The development of the American atomic bombs was even more complicated than it sounds; special teams of scientists, working in remote cities, surrounded by nothing but wilderness, actually developed two versions based on different radioactive elements, in case one of them failed.

It was also the World War II that started the mass production of penicillin, an antibiotic that later saved millions of lives. Another invention from that time is also still saving many lives – the safety belt. The overuse of a chemical used for killing mosquitoes also led to the start of environmental movement. The shortage of higher-grade materials like aluminium, glass and metal caused the inventions of new, cheaper and more accessible counterparts, for example plastic, cardboard and plywood. The need to feed the hungry soldiers led to a more detailed research in nutrition. Soldiers got fed with so-called rations, which were high-calorie food packets developed in the labs specifically for military use.

And there were of course many misuses, even abuses of science when it came in the wrong hands. The Nazis used it and they faked evidence to show their race as supreme to others as they set to eradicate almost all other races across Europe, in which they thankfully failed.

Anej Svete, G 3. A

I can hardly wait to be an adult

Some people can hardly wait to be adults, and in the text below I will explain why exactly they're dead wrong.

For instance, when you grow up massive amounts of responsibilities get thrown straight in your face with the force of a 60 mph head-on crash. You have to get a job, learn how not to make an embarrassing job application, and how not to screw up a job interview. When you find a job, your parents start pushing you to move out. Then you struggle to find an apartment that's cheap enough, and that usually translates into living in a shitty neighbourhood. Here comes the fun part: taxes! Of course no one has taught you how to do them. On top of that, you now have to take care of yourself. For example, learn how to cook (edible) food, do laundry, do the ironing, go shopping for bare necessities.

Now I'll try very hard to find some pros, after all these cons. For one thing, you can now drive a car or a motorbike. Finally no more disgusting public transport and begging your parents to drive you somewhere, but you'll have to buy your own car, get it insured and... wait, we're talking pros now. So you'll finally have the freedom to go anywhere you want. Another pro is that you'll have more freedom to do whatever you want when you move out, because you won't be tied down by silly curfews.

To sum up, I don't think that the pros outweigh the cons of being an adult at this point in my life, but I'll probably change my mind as I get older.

Maks Rušnik, R 2. A

Does Tourism of a Country depend on What the Previous Leaders built?

As second classes of the grammar school Vegova Ljubljana were on the excursion in Vienna we saw many famous landmarks and buildings, which were mainly build around 18th and 19th century. They are huge, magnificent and quite intimidating, since in Slovenia we are not used to such buildings. Austria earns tourist money on the inheritance. In Slovenia we do not have such landmarks and we believe we are automatically deprived. Does this mean only countries with rich history can be tourist destinations?

Firstly, having rich history and important historical landmarks really helps to convince tourists to visit a country. But a big part is also how a country decides to promote and present its landmarks. As an example, many landmarks in Vienna do not need aggressive promotion, because they are already famous. Meanwhile, posters of the Postojna Caves are all over Slovenia even though they are thought to be famous. It is due to the fact that Slovenia is relatively unknown country, young and it did not have the most important part in making of the European history.

Secondly, countries, which had political power in some part of history, had built many buildings, churches and statues, because they had money. Smaller counties were under their power and influence, which meant that they could not build huge palaces. When they got independent, it was assumed they did not have anything to show to the rest of the world.

Tourism of a country really depends on their previous leaders, history. But in my opinion, it might only be a predisposition to easily use a country’s heritage, landmarks to one’s advantage. Even countries, which are less fortunate in that regard, if they are innovative, they will absolutely succeed.

Aljaž Bogataj, G 2. B

Spring School adventure

During the last week of March second classes of Vegova Ljubljana grammar school went on an excursion to Vienna and Prague.

Students visited the University of Vienna, where they learned about education options and its history. After they went on a city tour, where they saw the Spanish Riding School, the City Hall and the Vienna Boys Choir. After that they visited the State Opera House, where they were fascinated by the beauty of the building. They also saw the National Library and visited the Museum of Natural History, where they completed their Biology assignments. They were given different assignments to be fulfilled throughout the excursion.

The Vienna Planetarium was more than informative on the subject of Astronomy. They also went to the Museum of

Military History, where they spend 2 hours learning about the two World Wars. Before leaving for Prague they visited the Saint Spirt church designed by the Slovenian architect Jože Plečnik.

The city tour of Prague offered such sights as the Prague Astronomical Clock, which had an awesome show at every full hour. They went on a half hour hike to the Hradčany castle. On their way to the top, from which they had a beautiful view over the city of, they saw Carl’s statue and bridge. In Hradčany castle they saw the Cathedral and the Golden Street. They observed the guard exchange before the end of the excursion. As suggested a real adventure.

Mark Breznik, G 2. A

Austro-Hungarian Monarchy's Cities Vienna and Prague

In March 2016, classes G2A and G2B went to two cities in Central Europe, Vienna and Prague. We had seen the cities' beauty, greatness, mighty buildings and the power of Austro-Hungarian Monarchy.

During our trip in Vienna, we visited the University of Vienna, the Hofburg imperial, the castle Belvedere, the National Library, the War Museum, the Vienna and Prague cathedrals and many churches. All those buildings are huge, made during 19th and 20th century and represent the wealth and power of the monarchy, as well as our small influence as a nation within. There are also a lot of shopping areas in Vienna with luxury brands and corner shops. It is heaven for modern shoppers.

During our stay in Prague, we saw the Karl's bridge, which connects the centre of the town and the old town, the Prague castle, where we had a beautiful view of the whole

city of Prague. One of the main features in Prague are different sorts of beer and their small souvenir shops. In conclusion, both cities have historical value, specially their centres, but their surroundings are built in modern style. I will go to Vienna again, to admire more of its beauty, a big city sights and modern shops.

Blaž Dular, G 2. A

Is the second visit worth it? (A visit to the »DEUTSCHES MUSEUM«)

Munich is a wonderful German city, also said to be the “unofficial capital” of Germany as it is the second biggest City in Germany right after Berlin. But it's most certainly best known by its gigantic Museum of Technology. As a part of my second visit to Munich I have again went to see the museum, but has anything changed since I was here the last time?

As mentioned beforehand, the museum is absolutely huge. It's believed to be the largest one in the world just in term of its building size. Additionally, I can confirm that one needs days if he/she wants to see the museum in full detail because in my first visit I was unable to see everything in great detail! Sadly, again was I provided with only a few precious hours and was again unable to actually see the museum in its fullness, thus being a bit disappointed.

In the museum one can see a vast range of different technologies used in many past projects, wars and scientific research. Every part of the museum is unique and very detailed with an absolutely amazing representation of different machines and devices. Personally the most enjoying bit was the ship section, particularly the WW1 and WW2 section and the plane history section which was for some reason not open this year. However, the real German World War 1 submarine was not disappointing and was worth seeing for the second time! Furthermore, I was very impressed by the computer science department. This year I had noticed some computers and gold game consoles from the early 80s and 90s that I haven't last year. The computer section has also showed the earliest methods of computing and the first machines used up to the modern computers and even supercomputers. Because I am very interested in the history of The Second and First World War I was very happy to see the real enigma machine that Germans used in World War II for encryption.

Finally, the visit to the Museum of Technology in Munich is a wonderful experience, where one can see all the very interesting machines and devices that were used in the past. Indeed this museum is very interesting and absolutely marvellous. Even if you are not interested in any kind of technology, I still highly recommend you visit this museum, since it leaves you with a thought about the world, and the history behind technology that today you take for granted.

David Blenkuš, G 3. B

MEIN URGROßVATER IN ZWEI WELTKRIEGEN

Heute werde ich über meinen Urgroßvater sprechen. Sein Name war Jože Bergant. Er wurde im Jahr 1890 in Krtina bei Domžale geboren. Seine Familie hatte einen Gasthof namens Schmaus. Sein Vater war Soldat und daher kam seine Faszination mit dem Militär.

Er wandte sich an die Theresianische Militärakademie in Wiener Neustadt. Er schloss sein Studium als Offizier ab, genauer gesagt als Zugführer. Dann kehrte er in die Heimat zurück, wo er frische Rekruten in Laibach trainierte. Er wurde nach der Mobilisierung 1914 an die russische Front geschickt. Er wurde von seinen Freunden aus Krtina begleitet.

Zuerst verteidigten sie ihre Gräben von den russischen Soldaten. Bei einem Angriff im August verlor er einen seiner Freunde und später ist auch sein anderer Freund gestorben. Nach Monaten der brutalen Kämpfe, haben sie schließlich die Russen abgehalten. Ihr Auftrag war: das Dorf Duklefars zu stürmen. Mein Urgroßvater erinnert sich an die Rede von Kommandeuren. Er sagte: „Männer, wir alle wissen, was unser Auftrag ist! Wir wissen nicht, was passieren wird! Gott mit uns!“ Dann griffen sie die Russen an. Einen russischen Soldaten erschoss mein Urgroßvater in den Magen. Ein Kamerad aus Slowenien zog ihn an den Sanitäter. Er blieb in einem Krankenhaus, bis März 1915.

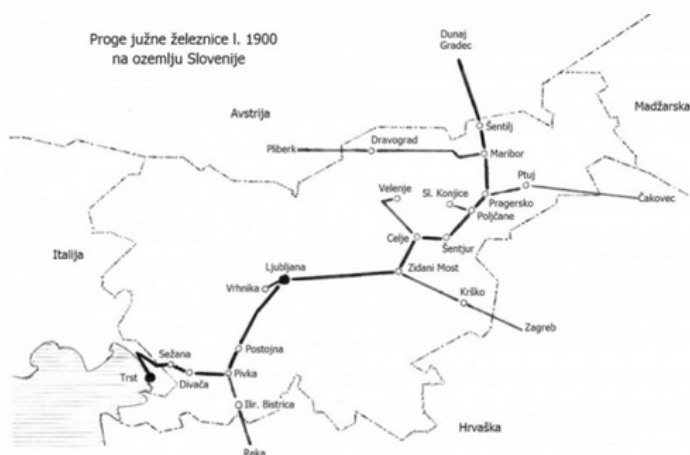
Wenn er sich erholte, wurde er an die Isonzofront (Soška Front) geschickt. Dort wurde er mit seinen Männern wieder vereint. Der Zug wurde mit der Verteidigung einer wichtigen Straße zwischen Doberdob und Trieste Kreuzung beauftragt. Mein Urgroßvater wurde von einem italienischen Scharfschützen in den Kopf geschossen. Wegen seiner Wunde verlor er das Bewusstsein. Er erinnerte sich schwach an den Hauptman, der ihm für das Kreuzungshalten von seinem Zug gratulierte. Er wurde später operiert, aber ein Stück Schrapnell blieb immer noch in seinem Kopf. Das Militär erklärte ihn für kampfunfähig und er war ehrenhaft entlassen. Für seine Verdienste erhielt er ein paar Medaillen - „Die Verwundeten Medaillen“ und Die Tapferkeitsmedaille.“

Er kehrte in die Heimat zurück im Jahr 1916. Leider wurde der Familiengasthof durch Blitzschlag im Jahre 1917 abgebrannt. Er bekam drei Söhne. Im zweiten Weltkrieg half er den Partisanen in ihre Lager Lebensmittel zu schmuggeln. Er überzeugte auch einen Deutsch SS-Offizier, nicht mehr das Dorf Krtina zu terrorisieren, weil die Deutschen dadurch Partisanen finden wollten. Jože Bergant starb im Jahr 1977.

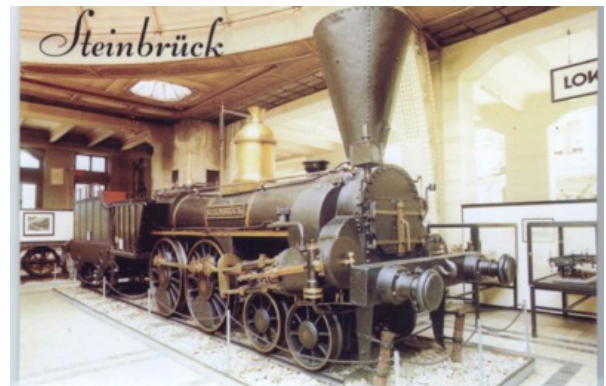
Geschrieben von: Klemen Bergant, G 2.A
Seine Mentorin: Mirjana Višnikar Ivić

SÜDBAHNGESELLSCHAFT

Der Plan für die Südbahngesellschaft hat 1837 begonnen. 1839 wurde die Konzession für den Bau der Linie dem Bankier Georg Sina vergeben. Die erste geplante Route Wien-Triest war im Kaiserlichen Dekret vom 23.12.1841.

Der Maschinenbau hat in Mürzzuschlag 1842 begonnen. Die feierliche Eröffnung vom Abschnitt Mürzzuschlag-Graz war 1844. Die Bauarbeiten vom Abschnitt Graz-Celje führten Inspektor T. Blumfeld und Ingenieur Carl Ghega. Der erste Zug fuhr am 2.6.1846.

Der Abschnitt Celje-Ljubljana wurde in den Jahren 1842 und 1843 geplant. Sie entwickelten drei Versionen, dann aber die dritte angenommen. Die Bauplaner hatten viele Hindernisse: zum Beispiel Erdbeben, Wildbäche, und geringe Bevölkerungsdichte. Sie begannen mit dem Bau im Jahr 1848. Die Brücke über die Savinja in Zidani Most ist technisch sehr interessant. Die offizielle Eröffnung war am 16.9.1849.

Von Ljubljana bis Trieste waren viele Schwierigkeiten mit dem Gelände: der Ljubljanaer Sumpf, die Karsterscheinungen und der Abstieg zum Meer. Sie hatten zwei Optionen parat: die Soška- oder Karstregion, aber sie nahmen Karstregion an, obwohl der Ljubljanaer Sumpf völlig unbekannt war. Sie bauten für diese Zeit den einfallsreichen und spektakulären Borovnica-Viadukt. Der Borovnica Viadukt ist 561 m lang und 38 m hoch. Heute können wir nur noch einen kleinen Teil davon sehen. Der höchste Punkt war in Postojna auf 600 m Meeresspiegel. Sie hatten Problem mit dem Wasser im Karst, aber sie detektierten es dann in der Nähe von Sežana.

Die offizielle Eröffnung war am 27.7.1857 in Anwesenheit vom Kaiser Franz Joseph I.

Geschrieben von: Neža Flisek, G 2. A
Ihre Mentorin: Mirjana Višnikar Ivčić

Kam po šoli?

Veliko dijakov ne ve, kam bi se dalo med dolgimi poletnimi počitnicami. V nadaljevanju vam bomo predstavili nekaj poletnih taborov, kjer lahko dijaki združijo prijetno s koristnim.

Fakulteta za elektrotehniko:

Najbolj znani od taborov, ki jih organizirajo fakultete, je zagotovo Poletni tabor inovativnih tehnologij, ki ga organizira Fakulteta za elektrotehniko od 22. do 26. avgusta. Letos dijakom ponujajo kar 18 tematskih delavnic, kjer bo vsak vegovec zagotovo našel katero zase: Moja prva spletna stran, Na navidezni 4D- izlet, Nikoli v temi, Od elektronov do zvezd, Pirati s kamero, Robotski vojščaki, Rumba, pogledj, prisluhni in počisti, S tehnologijo do prvaka, Sam svoj video krojač, Sončno, brez oblaka ...

Fakulteta za računalništvo in informatiko:

Tudi na fakulteti za računalništvo bodo letos organizirali tabor z delavnicami za osnovnošolce in srednješolce, za katere so pripravili 5 delavnic iz programiranja: Sestavljalnica iger, Kaj nam povejo družabna omrežja?, Kako razviti sodobno spletno aplikacijo HTML5 v računalniškem oblaku, Ko stvari spregovori – internetstvari, Programiranje v višji prestavi.

Fakulteta za strojništvo:

Pester program imajo organiziran tudi na fakulteti za strojništvo, kjer ponujajo 10 delavnic za vegovce, ki si ne bojijo umazati rok: Mobilni robot, 3D-tiskanje, 3D-skeniranje in programiranje CNC-obdelovalnih strojev, Vodno-hidravlična stiskalnica pločevink, Uporabimo lesno biomaso za ogrevanje stavb, Portalni žerjav s pnevmatikami, Model vetrovnega kanala v Nordijskem centru Planica, Gradnja letala na daljinsko vodenje, Od ideje do izdelka – 3D-tiskanje plastike, Spajanje in toplotno rezanje materialov, HPC-High Performance Computing (računalništvo visoke zmogljivosti).

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo:

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo organizira delavnico Od projekta do objekta, kjer bodo udeleženci gradili objekt in spoznavali proces za tem: izbira materialov, preizkušanje modelov, odvajanje vode, nameščanje inštalacij, nadzorovanje gradnje objekta ...

Prepričani smo, da bo vsak vegovec med zgoraj naštetimi delavnicami našel nekaj zase. Več informacij o delavnicam pa lahko najdete na internetu.

Gašper Šetina, G 2. B

Kako je priti v Slovenijo

Novo življenje, novi problemi, veliko učenja in nove izkušnje. To so bila moja pričakovanja pred dvema letoma, ko sem prišel v Slovenijo. Strah in nervoza sta me zajela vsakič, ko sem prišel v stik s kako novo osebo. Kot da bi se bal, da mi bo kdo kaj slabega naredil. Šola je bila takrat zame, in tudi sedaj je, zelo zanimiva zaradi novih izkušenj, ki so me čakale v novem šolskem letu v Sloveniji. Takrat je bil največji problem jezik, ki se mi sicer ni zdel tako težek. Zelo sem se trudil, da bi postal del razreda in da bi se lahko normalno pogovarjal s sošolci. Jezika sem se hitro naučil. Profesorica na tečaju slovenščine je bila zelo prijazna in pri njej sem se naučil skoraj vse, kar zdaj znam. Veliko so mi pomagali tudi sošolci, ki so bili vedno prijazni in pripravljeni pomagati, kadar sem potreboval pomoč. Slovence sem takoj dojel kot zelo prijazen narod. Nikoli si ne bi predstavljal take gostoljubnosti, kot sem jo doživel. Tudi izven šole sem že spoznal veliko prijateljev, ki so tudi iz tujine, in zato se nisem počutil osamljenega. Veliko jih je bilo pripravljenih pomagati, veliko pa jih je tudi rabilo pomoč. Na začetku sem bil zaprt in se nisem veliko pogovarjal, ker sem absorbiral obnašanje ljudi okoli sebe. Zaradi prijateljev nisem več tak kot sem bil. Ko sem dobil slabo oceno ali iz različnih razlogov imel slab dan, so mi oni pomagali in me motivirali, da sem lahko nadaljeval z učenjem in se spravil nazaj na noge. Najprej sem se hotel vrniti v Bosno, ker sem pogrešal svoj dom, kar je normalno za vsakega tujca, ki pride v Slovenijo ali v katero koli drugo državo. Čez eno leto pa nisem več tako pogrešal doma in sem se že vključil v novi način življenja. Sedaj sem zelo vesel, ker sem prišel sem in spoznal Slovenijo tako, kot je. Veliko se zabavam in živim normalno življenje kot vsak Slovenec.

Ramo Lulić, G 2. B

VEGOVA – kako dobro jo poznaš

V kvadratu so skrite spodaj našete besede, ki so povezane z Vegovo. Poišči jih!

NAMIG: Besede išči v vseh smereh.

N	P	O	E	X	E	F	M	J	A	S	N	T	R	A	D	I	C	I	J	A
P	K	Č	J	A	H	U	A	L	B	I	N	B	E	L	A	R	V	L	S	M
O	O	M	I	K	T	Z	T	F	J	L	Z	N	J	Š	Ž	Š	P	O	T	A
P	D	T	Z	L	F	R	U	T	V	V	G	A	E	P	U	D	L	G	E	T
O	H	G	R	A	Z	E	R	A	N	E	M	Š	Č	I	N	A	I	O	L	E
L	B	D	U	E	B	R	A	D	T	S	U	I	L	H	K	M	D	E	L	M
D	S	B	K	R	S	F	E	F	A	T	N	M	L	K	N	F	Z	N	P	A
A	H	K	S	I	L	N	J	O	K	E	G	A	I	A	D	N	A	A	Č	T
N	K	D	K	I	Č	D	A	T	V	R	U	J	Z	D	E	K	Z	J	T	I
S	I	B	E	K	Z	E	O	O	P	T	H	I	L	Č	F	I	B	L	N	K
K	R	I	C	H	N	K	Č	G	P	R	J	M	P	A	J	S	T	B	R	A
I	U	E	M	J	A	F	F	R	G	A	T	O	G	H	A	K	E	U	L	J
P	S	Q	I	T	N	G	K	A	A	T	Z	N	F	Z	N	Ž	L	J	T	H
O	R	G	L	E	J	H	Č	F	R	A	A	O	K	K	K	N	H	L	G	J
U	T	U	A	I	E	E	E	S	K	R	R	R	V	E	O	D	F	R	L	P
K	I	P	N	V	T	K	S	K	L	J	T	T	H	A	Š	S	K	E	D	L
D	F	Š	P	S	E	I	T	I	E	T	B	S	E	U	L	G	R	T	R	A
U	K	R	A	U	P	N	U	N	R	K	S	A	T	T	E	N	Z	N	T	K
S	B	S	J	D	Š	Č	V	A	G	L	M	Š	R	R	B	U	I	E	V	E
P	E	I	D	U	L	E	I	T	A	V	G	Č	O	P	I	E	L	C	I	T
E	N	G	U	I	Č	L	P	E	A	K	R	S	T	A	N	D	E	E	A	A
Š	E	K	H	P	N	P	Š	Č	Z	B	L	H	P	S	G	J	Z	K	A	E
N	T	A	O	Š	J	L	D	A	R	T	J	J	Š	H	E	K	R	O	K	Y
O	K	J	P	N	I	J	E	J	O	S	P	E	H	C	R	L	Ž	M	T	Z
S	E	T	F	I	M	Š	R	E	U	T	U	T	O	R	S	T	V	O	Č	Ž
T	E	K	I	N	V	E	S	T	I	C	I	J	A	H	E	T	S	U	I	V

POTRESNA OPAZOVALNICA

CENTER LJUBLJANE

POPOLDANSKI POUK

ORGLE

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

MILAN PAJDUH

DULE

REALKA

SILVESTER TRATAR

GIMNAZIJA

NEMŠČINA

TUTORSTVO

ASTRONOMIJA

LOGO

JANKO ŠLEBINGER

PLEČNIK

ALBIN BELAR

MATEMATIKA

EKSKURZIJE

KRST

MATURA

BENETKE

INVESTICIJA

PLAKETA

ZNANJE

KROKY

USPEŠNOST

TRADICIJA

Neža Flisek, G 2. A

NAGRAJENI HAIKUJI

Letošnjega – že 16. – slovenskega srednješolskega natečaja za najboljši haiku se je udeležilo 600 dijakinj in dijakov iz sedeminštiridesetih srednjih šol, med njimi tudi vegovci. Poezija mora zadeti in vegovci so letos s svojimi življenjskimi občutki, utrinki iz narave, urbanega dijaškega sveta prepričljivo nagovorili tudi žirijo.

ABSOLUTNA KATEGORIJA

Gozdna pot
v snežni preobleki
izgublja rob.

Luka Dragar, G 2. B

Sneg poenoti naravo. Robovi, "umetne meje", ki jih ustvarjamo ljudje, izginejo. Snežna odeja pa je tudi priložnost, da se odpre prostor novim, drugačnim perspektivam. In poezija nam pri tem lahko pomaga, saj si v pesmih lahko delimo svoje izkušnje, svoja globoka doživetja.

BIVANJSKA TEMATIKA

Mrtev v duši,
zaklan v srce,
prisiljen v življenje.

Andrej Fidel, G 2. B

Na prvi pogled se zdi pesem zelo pesimistična. A radikalne prisposodbe (mrtev, zaklan) izražajo silno energijo, ki se kopiči v upor. Pesnik s trenutnim stanjem nikakor ni zadovoljen, a zavedanje le-tega je prvi korak k svobodi, k življenju. Pesem je potemtakem že drugi korak. In po pesmi sodeč je pesnik že na dobri poti.

URBANI HAIKUJI

Kopsi so blizu,
še hujši kot skini –
poha v tišini.

Andrej Fidel, G 2. B

Interpretacije je napisal urednik zbornika Edin Saračević.

IZBRANI HAIKUJI

Nežen objem,
zdaj le prijateljski,
zdrobi mu srce.

Andrej Fidel, G 2. B

Borovo drevo
sredi megle sklonjeno
išče svetlobo.

Gašper Šetina, G 2. B

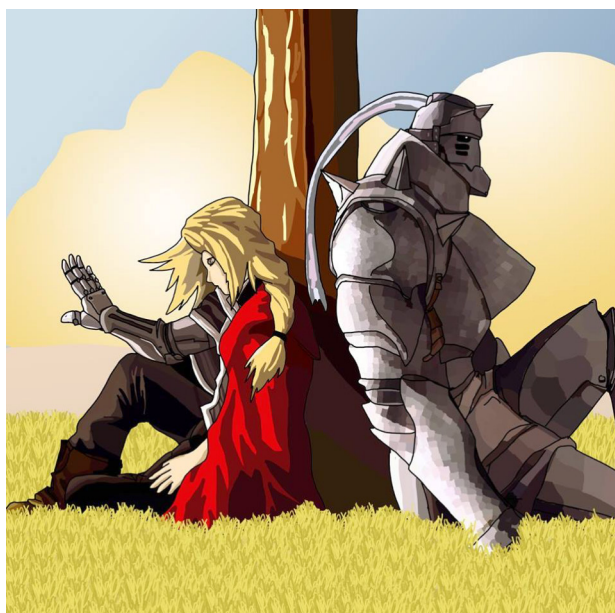
Sova odhaja,
nedolžni barvi beži,
v lep konec dni.

Blaž Vrhovnik, G 3. A

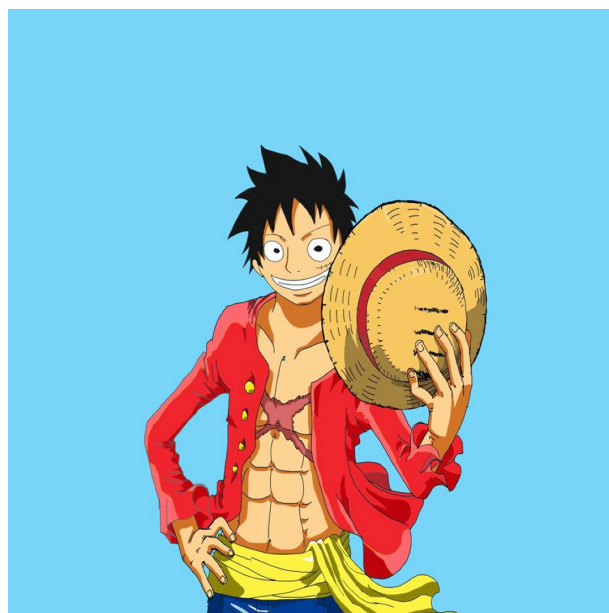
Jesensko listje,
obiranje plodov –
osiveli las.

Matež Eržen, G 3. A

MANGOTEKA

Vstati ali ne vstati ...

In vendar sem prišel v šolo ...

Med odmorom žarim ...

Ogrevanje za test ...

Ne boj – testno klanje ...

Vitez Vegove

Vitez Andrej Treven in okrogla miza G 2. B

M
Ü
N
C
H
E
N

2
0
1
6

